

2020

Свобода за всеки

2020 – ПОВРАТНА ТОЧКА В
ИСТОРИЯТА НА ВЯРАТА,
СВОБОДАТА И ЧОВЕШКИТЕ
ПРАВА?

www.svobodazavseki.com

БРОЙ 56
ДЕКЕМВРИ
12/30/2020

СВОБОДА ЗА ВСЕКИ

2020 – ПОВРАТНА ТОЧКА В
ИСТОРИЯТА НА ВЯРАТА, СВОБОДАТА
И ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА?

бр. 56

Декември 2020 г.

WWW.SVOBODAZAVSEKI.COM

Правата запазени © 2020 г. *Свобода за всеки*, проект на Фондация „Преображение“.
В Интернет: www.svobodazavseki.com.

Никаква част от включените тук текстове или изображения не може да се препечатва или преиздава в печатен, електронен или друг вид без разрешение, освен кратки цитати за критични бележки, литературни прегледи и друго позволено ползване съгласно Закон за авторското право и сродните му права и международните договори, касаещи авторското право.

Бележка: В редките случаи, в които линковете към интернет източници са поставени под текст и не са показани изцяло, те няма да могат да бъдат отворени в някои случаи, както и в печатното издание на броя. За някои хипервръзки са ползвани заместващи съкращения, без това да се отразява на функционалността им, с оглед прегледност.

Част от препратките към източници в статията на д-р Алтънов са с бележка под линия, а други следват формата срещан в редица академични публикации на поставяне на автора, годината и страницата в скоби, в края на изречението.

Съдържание

Идентификатор 2020 – средство за контрол на населението	4
2020 година: Прагът на Промяната	19
Науката - новият бог	26
Джендър идеологията и протестантите на Балканите. Хроника на един предизвестен сблъсък31	
Посрещането (откъс от новела)	51
Духовните измерения на кризата	58
Информация за авторите.....	60

АВТОРИ

адв. д-р Виктор Костов
д-р Валентин Кожухаров
д-р Атанас Терзийски и д-р Николай Кочев
д-р Велислав Алтънов
Явор Костов
доц. Костадин Нушев

Идентификатор 2020 – средство за контрол на населението

Виктор Костов

Заглавието е свободно производно от сайта, който можете да намерите в Интернет, на адрес www.ID2020.org. Интересното в заглавието, или по-скоро домейна, на този сайт е именно годината 2020, която всички ще изпратим като най-безумната и мрачна година в близката история, с оглед човешката организация на обществото и ценностите, които го движат.

В настоящото есе ще обясним възможно най-опростено какъв е смисълът на изложеното в този сайт, като ще направим няколко препратки. Ще обясним защо стремежът да се имплантира идентификатор в тялото на всеки човек на земята не е конспирация, а реално желание, дори план, на редица скъсали с реалността тирани с пари и власт. Ще цитираме и няколко източника, които споделят това мнение. Ще поставим също така възделенията на авторите на въпросния сайт в контекста на човешката нормалност и библейската истина и борбата са свобода. Ще дадем и препоръки и насоки за тези, които желаят да устояват свободата си, неприкосновеността на човешката личност и нейното достойнство.

Истината за човешките права

Концепцията за човешки права е с произход светогледа на хуманизма, в който човекът с главно „Ч“ е в центъра на Вселената. Тя започва от Просвещението, с последващо окървяване от Френската революция в края на 18-ти век, доразвита в жестокост, непримиримост и пропагандна демагогия от Болшевишката революция в Русия през 1917 г. и поукрасена със значително по-милостива същност на поствоенна Европа и Северна Америка, запечатана във Всеобщата декларация за правата на човека и сетне в Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, известна като Европейската конвенция или ЕКПЧ. Тези и други основополагащи документи са приети с цел да се предпазят хората – като общности, но най-вече в индивидуален план – от стремежа на тиранични личности и правителства да въведат контрол над живота им и да отнемат достойнството им. Тоест защита от силата на държавата, упражнена срещу личността. Сред тези права едно от най-важните е защитата на неприкосновеността на личния и семейния живот и правото на човешко достойнство.

С промяната на социалния морал, и по-скоро с неговото девалвиране и деградиране в обществото (тук имаме предвид християнския морал, проникнал в обществото въз основа на разпространението на Евангелието и библейските ценности през вековете), съответно се променя, или деградира идеята за същността на човешките права.

Естествените права, иманентни и присъщи на човешката личност, позволяват на човека да функционира свободно, нормално и достойно в обществото. Това са свободата на мисълта, на съвестта, на събранията, на вероизповеданието, на словото и изразяване на мнение, на свобода на събиране и разпространение на информация и др. подобни. През последните години групи със специални интереси усилено правят всичко възможно да променят концепцията за човешки права и да наложат „нови“ такива. Такива са правата на „сексуална ориентация“ и „брачно равенство“ (т.е. еднополов брак), които обхванаха като „права“ определени сексуални практики и извращения, погледнато от гледна точка на традиционния християнски морал, нямащи нищо общо с оригиналния замисъл за човешки права, предназначени да гарантират свободата и достойнството на индивида и справедливостта в обществото. Да се извеждат в човешки права определени морално осъдителни практики, с цел да се защити „достойнството“ на хората, практикуващи тези традиционно и исторически, а и в религиозно отношение, осъдителни практики е в действителност опит за социален контрол, разграждане на обществото и неговите устои и за узаконяване на нови морални и псевдоморални идеологии (например осъдителността на неясния и разтеглив термин „хомофобия“).

Разбира се, има неудобни за „новия морал“. Това са тези, които не са съгласни с повсеместното и щурмово негово налагане от привидни граждански организации, които не представляват обществото, а интересите на големите пари. И няма как да бъде другояче, защото обикновеният човек, улисан в това да си изкара прехраната, да създаде семейство и отгледа деца, да успее да си осигури спокоен, сигурен и нормален живот, тоест стремейки се към щастие, едва ли би отделил специално внимание на проблемите на хората с полова дисфория или нестандартна „сексуална ориентация“, които са малка част от обществото. За въвеждането на една такава изкуствена обществена нагласа са нужни елитарни организации и спонсори, които чрез пари и лобирание да уверят обществото, че то иска промяна на морала.

С цел справяне с това „неудобство“ е въведена поредна идеологически бомба, която под предлог за подпомагане на правата на човека отнема правата на човека. Става дума за комунистическо-нацисткия подход за неутрализиране на свободата на мисълта, съвестта и словото чрез въвеждане на разтегливата и неопределена категория „реч на омразата“.¹ „Речта на омразата“ е термин, конструиран изцяло с идеологически цел, който страда от толкова разтегливост и противоречиви тълкувания, че е невъзможно да се установи някаква правна стабилност за приложението му, различна от целта за ограничаване на свободата на словото.

¹ Colman, P. Censored. Kairos Publications; Second Edition (June 8, 2016). Колман проследява историческото развитие на тази терминология, и подобна на нея терминология, в изготвянето на международни документи и ролята на бившия Съветски съюз и социалистическите му партньори в този процес е недвусмислено установена (Б. а.).

По чисто семантичен признак, тази идеологическа постройка лесно можем да свържем с въвеждането на глупавата категория „престъпление от омраза“ в наказателното право и съответните законодателства. Остава неясно откъде и от коя точно умствено недоразвита правна школа произтича това понятие, след като здравият разум свидетелства, че в човешката история никое престъпление срещу личността или човешката неприкосновеност не е било извършено от любов към човека. Нито едно. Всички престъпления срещу живота и здравето на личността, започвайки с най-първото – убийството на Авел от Каин, са извършени от омраза. Но настрана от здравия разум, всяко слово, което не подкрепя идеологемите на новия „толерантен“ строй следва да бъде заглушено като за целта разтегливият етикет „слово на омразата“ върши чудесна работа.

Един пример от българската действителност, за хора, които не търпят различно мнение и критика, са активистите на Национална мрежа за децата, благотворители, чиято цел е да променят законите и обществото. Те водят дела, търсейки наказателно преследване и

Естествените права, иманентни и присъщи на човешката личност, позволяват на човека да функционира свободно, нормално и достойно в обществото.

гражданска отговорност от редица другомислещи, а именно – защитници на неприкосновеността на семейния и личния живот, които не одобряват неосоциализма, който прокарват под предлог, че представляват гражданското общество. Тези личности и техните организации избягват публичния дебат, и респективно неудобните въпроси по отношение на дейността си, но не се колебаят да търсят смразяващ ефект по отношение на идейните си опоненти, злоупотребявайки с правото на жалба и иск. Подобна злоупотреба с права в едно свободно общество не би могла да бъде упражнявана независимо доколко на някоя публична личност не ѝ харесва да бъде обект на легитимна публична и идеологическа критика.

Естественото право на човешко достойнство

Едни от правата на човека, които са дадени от Бога, са правото на човешко достойнство, на живот и неприкосновеност на личността. В историята са изведени и произтичат от факта на самото естество на човека, а именно: че е създаден по Божи образ и подобие. В случая дори не коментираме християнството като източник на това вечно откровение, записано в Библията. Напротив, това е истина, която е универсална, независимо дали дадена личност вярва в Исус Христос или не. Тази истина, перифразирана на политически и светски (невярващ) език, намира своето място и в конституциите на демократичните западни либерални общества, към които се числи и България, и е заложена в редица международни документи.

В преамбюла си българската Конституция например „издига правата на личността, нейното достойнство и сигурност“. В Протокол 13 към Европейската конвенция се говори за „цялостно признаване на вроденото достойнство на всички човешки същества“.² Енциклопедично знание е фактът, че по време на Ренесанса хуманистичната мисъл се занимава особено пространно с достойнството на човешката личност, като гледните точки се разпределят най-вече между чисто хуманистичния подход, от една страна, и богословския,³ от друга. До някаква степен, независимо от гледната точка и светогледа, има либерално светско и богословско универсално съгласие по въпроса, че човек има вродено и присъщо достойнство, което му принадлежи. От каква гледна точка защитаваме иманентното човешко достойнство, дали защото по силата на хуманистичната визия е „венец на природата“, или поради богословското откровение, че човекът е създаден по Божии образ и подобие, е без значение за настоящия дискурс относно правата на човека.

По отношение на правата на човека и тяхната същност, както бе описана по-горе, освен правото на живот и физическата неприкосновеност на личността, фундаментално, естествено и присъщо право е и това на неприкосновеност на личния и семеен живот. На практика човешките права поотделно и в своята цялост защитават именно това иманентно достойнство на човешката личност от посегателства. Самоличността и идентичността, употребени тук като синоними, и тяхната неприкосновеност, са една неразделна част от това достойнство.

Базови постановки в анализа на идеите зад www.ID2020.org

Цитираният в началото сайт е промоция на корпорациите и паричните фондове, които според нас, съзнателно или не, стоят зад отнемането на правото на неприкосновеност на личността в световен мащаб. Това наше мнение е базирано на елементарния анализ на самия текст, който е изложен на сайта и поставен в контекста на събитията от изминалата година. Методологията ни е най-първичен прочит и тълкуване на написаното в сайта. Предметът на анализа не е преразказан, а взет от първоизточника.

Самоличността (идентичността) е част от свободата и правото на личността на достойно съществуване. Отнемането на самоличността води до погазване на основната идея в живота на човека, на естественото право на самосъзнание, самоличност, свобода и достойнство. Човекът без самоличност – някой, чиито характеристики са неопределени или ограничени и отнети, е човек, чиято същност и достойнство за поставени под въпрос или в зависимост.

Примери за това са концентрационните лагери, било то тези от Втората световна война, било тези в съвременен Китай срещу уйгурската общност. Третирането на хората като животни, а не като хора по времето на геноцидно изстребление, като това срещу арменците в Турция в началото на 20-ти век, или което и да било друго масово изстребление или подлагане на масово унижение или унищожение, е именно подобно отнемане на достойнството и

² Европейска конвенция за правата на човека, Протокол 13, преамбюл.

³ Encyclopedia.com. Man, Dignity of. Accessed 28.12.2020.

<https://www.encyclopedia.com/humanities/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/man-dignity>

респективно свободата. Следва да си припомним и насилственото преименуване на българските турци в средата на 80-те години, което също попада в категорията на нечовешко отнемане на самоличността и погазване на правото на самоопределение и лично достойнство.

Защо е нужно доказване на самоличността? Разбираемата положителна цел е в едно паднало общество да се предотвратят измамите и престъпленията, при които престъпникът приема чужда самоличност. Негативната страна на монетата е контрол на населението и индивидуалната свобода. Този контрол се упражнява от малки групи, които внедряват чрез пропаганда или принуда тоталитарна система на управление на човешкия живот, и респективно – лишават хората от основни права и свободи и от достойнство. Хората са изправени пред фалшивия избор: Сигурност или свобода?

Оттук следва да изтъкнем, че защитата на индивидуалните права на личността, на човека като индивид, е в основата на това човекът да не бъде третиран като маса, като тълпа, като статистическа бройка. При втория тип третиране, сякаш е оправдано отнемането на правата, свободата и достойнството на хората именно защото в множеството **сякаш се обезличава индивидуалната човешка ценност.**

В тази връзка, във всеки случай, в който човешката личност е разглеждана като

Защитата на индивидуалните права на личността, на човека като индивид, е в основата на това човекът да не бъде третиран като маса, като тълпа, като статистическа бройка

статистическа единица, част от група, сегмент и дори общност, а не в индивидуален план, изкушението е да се даде предимство на утилитарните измерения на „науката“ и на статистиката и да се пренебрегне значението на отделната личност. Идентичността се изгубва в масата.

Групата зад сайта „ID 2020“, а именно Алиансът за цифрова идентичност, очевидно осъзнава нуждата първоначално да се наблегне на индивидуалните права на хората. Подобно послание би се приело радушно от хората. Още с влизане в началната страница на сайта четем:

Идентичността е жизнена политическа, икономическа и социална придобивка. Но системите за идентификация са архаични и несигурни, липсва им адекватна защита на личните данни и за повече от милиард души са недостъпни. Цифровата идентичност е в процес на дефиниране в момента – и ние трябва да го завършим правилно.⁴

Колкото и човеколюбиво да звучи това въведение, факт е, че в него се срещат няколко фундаментални грешки от екзистенциален характер. На първо място, идентичността, или самоличността, не е придобивка (“opportunity”, което означава „възможност“ на английски).

⁴ Превод от английски мой, Б. а.

Самоличността е дадена, утвърдена и съществува много преди цифровизацията на живота да стане ежедневие. На второ място, с измамното твърдение, че едва ли не поради промяна в комуникационните технологии и възприетата нужда от „цифровизация на самоличността“, то самоличността едва сега възниква като категория, или започва да се изгражда, тези, които искат тази цифрова идентификация, придават на себе си и на цифровизирането прекалено голямо значение. Много по-голямо отколкото подобна намеса в човешката личност заслужава. От текста в сайта им изглежда това е тяхната цел – да се представи като сериозен проблем обстоятелството, че един милиард души нямат достъп до „цифрова идентичност“. Внушението е, че сякаш тези хора въобще нямат самоличност именно защото самоличността им не фигурира в регистрите на кукловодите на цифровизацията.

На трето място, в тези три изречения в началната страница на сайта, виждаме две противоположни тенденции – представянето на цифровизацията на самоличността като грижа за индивидуалните права на хората, докато същността на посланието е да се убедят всички, че без цифрова самоличност човек всъщност няма никаква самоличност. Проблемът се решава чрез централизация на данните и самоличността на всички. Тоест на всяка жива душа на планетата Земя.

Стремежът към пълна централизация на идентичността на всички хора, според този амбициозен проект, наречен Алианс ID2020 е нескрит. Това виждане се намира в идейния им документ, също находящ се на сайта им и наречен по най-смразяващ начин „манифест“, както при истински революционери.⁵

В първа точка на този „манифест“ на борците за цифрова идентичност четем, че „способността да докажеш самоличността си е основно човешко право“. Тоест регистрацията, контролът над човешката личност, централизацията на данните за всеки човек не са иманентни, не са дадени му от Бога, не са безусловна част от достойнството на човека, а подлежат на „доказване“. Идеята е, че само ако докажеш самоличността си, имаш такава. Точно това беше идеята на нацистките и комунистическите режими – човек няма право на собствена идентичност, освен ако тази идентичност не е одобрена, тоест „доказана“. Одобрена и доказана от кого и пред кого? Пред същите тези, които твърдят, че доказването на идентичността било „човешко право“.

Примерът за това как човек няма вродена самоличност, но само „основно право“ да я докаже, категорично сочи как подмяната на същността на теорията за човешки права с демагогски категории обръща идеята за свобода и достойнство с главата надолу. Ако всичко си беше на мястото, нямаше да се налага хората да имат измисленото „право“ да докажат самоличността си, а напротив – нямаше въобще да се налага да доказват каквото и да било, пред когото и да било, именно защото имат самоличност, дадена им от Бога, която е НЕЗАВИСИМА от издателите на идентификатори за самоличността на човека!

Разбира се, това е идея, толкова отдалечена от съзнанието на днешния индивид, привикнал самоличността му да бъде определяна от държавата или от някоя друга могъща

⁵ Вж. <https://id2020.org/manifesto>.

идентифицираща организация или клика, както в случая, че без внимателно изследване на същността на тази идея тя звучи налудничаво.

В десетте си точки на манифестът застъпва „правата“ на индивида да контролира

Същността на посланието е да се убедят всички, че без цифрова самоличност човек всъщност няма никаква самоличност.

идентичността си, която обаче не съществува без налична цифрова идентичност. След като е установена аксиомата „без цифрова самоличност няма самоличност въобще“, защото живеем в дигитализиран (цифровизиран) свят, надграждането е привидно в посока лична сигурност и достойнство. Проблемът според Алианса е в това, че националните правителства контролират личните данни, но всъщност не се справят добре. Техните масиви са лесно пробиваеми и несигурни. Това застрашава личните данни и самоличността на хората. Затова всеки лично трябва да има контрол над своите лични данни или поне алтернатива – т. 4-5. Точка 5 на Алианс ID2020 е чудесна позиция в защита на индивидуалните права и свободи:

Ние вярваме, че хората трябва да имат контрол върху собствените си цифрови идентичности, включително върху това как се събират, използват и споделят личните данни. Всеки трябва да може да утвърди своята идентичност отвъд институционалните и националните граници, както и във времето. Поверителността, преносимостта и постоянството са необходими, за да може да има признаване и доверие в цифровата идентичност.⁶

Каква по-щадяща позиция по отношение на защитата на личните данни, самоличността и достойнството на хората чрез зачитане на индивидуалните им права? За внимателния читател тази позиция рязко се променя в следващите постулати. В точка 6 се отбелязва съществуващия риск за личните данни, когато се съхраняват в големи централизирани архиви. Точка 7 от манифеста отбелязва, че въпреки напредъка на технологиите, които позволяват личен контрол върху данните за самоличност, има нужда от установяване на единен стандарт, а именно защото „е необходимо широко съгласие относно принципите, моделите на технически дизайн и стандартите за оперативна съвместимост, за да може да се има доверие и признаване на децентрализираните цифрови идентичности.“ Оказва се, че имаме рязка смяна на посоката – от индивидуален контрол на личните данни правят завой отново към необходимия и задължителен единен стандарт. Тоест, за да има децентрализация, трябва да има централизация.

Тази централизация на стандарти, съхраняване, обработка и в крайна сметка контрол над личните данни, и оттук – на цифровата, и в съвременния свят – функционална, самоличност, трябва да бъде иззета от националните суверенни правителства, според манифеста. Все пак някой ще следва да се организира и контролира този преход на личните

⁶ Точка 5 от Манифеста. Вж. <https://id2020.org/manifesto>. Превод от англ. мой, Б. а.

цифрови идентичности, които ще излязат от контрола на националните правителства. Отговорът на въпроса кой ще е този „някой“ се намира в т. 9 от манифеста: „Партньорите на ID2020 Alliance съвместно определят функционални изисквания, влияещи върху хода на техническите иновации, и осигуряват път към техническа оперативна съвместимост и следователно доверие и признание.“

На практика, под благовиден предлог, в името уж на индивидуалните права над самоличността, централизацията на контрола на личните данни се измества у нови *stakeholders* (заинтересовани страни, англ.). Вече не собственото ви правителство ще контролира вашите данни, а нова организация, на глобално ниво. Локалните тоталитаризми придобиват едно ново глобално симбиотично значение.

Несъмнено „Алианс за идентификатор 2020“ предпоставя себе си като „заинтересована страна“ в предстоящия контрол над вашата самоличност, където и да се намирате по света. Тезата е заявена сравнително ясно и недвусмислено, доколкото това може да се изведе от двойствения език. Добрите намерения за лична свобода подлежат на стандартизация и контрол, постижими, разбира се, с нови политики, концепции и т.н. бюрократичен език (т. 8 и 9). Поради нуждата от унификация на стандартите за лична свобода чрез контрол на собствената цифрова самоличност, обществото постепенно ще бъде убедено да из земе базите с лични данни от националните правителства. В името на свободата си, хората ще бъдат мотивирани, да я предат на световния алианс за контрол над самоличността.

Кой стои зад този алианс за тотална цифровизация и контрол? На първо място, това е *Майкрософт*, софтуерната компания на Бил Гейтс, и финансираната от него публично-частна компания за масова имунизация на народите – *Гави*.⁷ Друг партньор в алианса, който е нестопанска организация, регистрирана в щата Ню Йорк, е фондация *Рокфелер*.⁸

В изготвен от фондация *Рокфелер* и Глобалната бизнес мрежа (GBN) доклад, публикуван през 2010 г. И наречен „Сценарий за бъдещето на технологията и световното развитие“, четем :

Един важен – и нов – компонент на нашия стратегически инструментариум е планирането на сценарии – процес на създаване на разкази за бъдещето въз основа на фактори, които могат да повлияят на определен набор от предизвикателства и възможности. Ние вярваме, че планирането на сценарии има голям потенциал за използване във филантропията за идентифициране на уникални интервенции, симулиране и репетиране на важни решения, които биха могли да имат дълбоки последици, и подчертайте неоткрити досега зони на връзка и пресичане. Най-важно, чрез предоставяне на методологична структура, която ни помага да се съсредоточим върху това, което не знаем – вместо това, което вече знаем – планирането на сценарии ни позволява да постигнем по-ефективно въздействие. Резултатите от първото ни упражнение за планиране на сценарии показват провокативно и ангажирано

⁷ Gavi е публично-частна компания регистрирана в Женева, Швейцария, Б. а.

⁸ Вж. <https://id2020.org/alliance>. Последен достъп: 29.12.2020 г. Превод мой, Б. а.

изследване на ролята на технологиите и бъдещето на глобализацията, както ще видите на следващите страници. Този доклад е от решаващо значение за всеки, който се интересува от творческото разглеждане на многобройните разнопосочни начини, по които нашият свят може да еволюира.⁹

Документът е публикуван през 2010. Ако прочетете неговите „следващи страници“, ще откриете отговор на въпроса „защо сценарии“? Авторите му откровено отговарят, че колкото и да е „амбициозно“, изработването на сценарии е „с цел да изготвим едно по-добро бъдеще за себе си“.¹⁰ По-нататък авторите на визириания доклад недвусмислено заявяват: „Сценариите са среда, чрез която една голяма промяна може да бъде не просто предвидена, но и реализирана.“¹¹

На следващо място следва да посочим като елемент от очертаната схема на разиграване на „сценарии на бъдещето“ така нареченото „Събитие 201“ (Event 201) и избухването на коронавирната пандемия няколко месеца по-късно. Срещата се провежда през октомври 2019 г. по лична покана и е организирана от Бил и Мелинда Гейтс. Либерално-левият *USA Today* – централен американски сайт и всекидневник – упорито настоява, че само конспиративните теоретици могат да видят връзка между това Събитие 201 и последвалите световни събития, свързани с Ковид-19, въпреки че признава следното:

Събитие 201 беше упражнение на сухо, което симулира глобална пандемия, резултат от нов коронавирус. Домакин на програмата през октомври беше Центърът за здравна сигурност на Джонс Хопкинс в партньорство с фондация „Бил и Мелинда Гейтс“ и Световния икономически форум.

В събитието, което бе само за поканени, участваха медицински специалисти, експерти по политиките и бизнес анализатори, които се фокусираха върху това как различните институции ще реагират на появата на смъртоносен вирус. Измисленият коронавирус – коронавирусът като цяло – е специфичен вид вирус: в сценария уби 65 милиона души за 18 месеца. Съвместни препоръки от участниците настояват за международно сътрудничество както при подготовката, така и при справянето с пандемия.

Центърът за здравна сигурност е бил домакин на три симулации на пандемия преди Събитие 201, връщайки се към симулация от 2001 г., известна като Тъмна зима. Октомврийската симулация беше първият път, когато центърът включи в своите

⁹ Roden, Judith. In *Scenarios for the Future of Technology and International Development*. Report. The Rockefeller Foundation & Global Business Network, 2010, p. 4.

¹⁰ *Scenarios for the Future...*, p. 9.

¹¹ Пак там, стр. 12.

упражнения участници от частния сектор с надеждата да моделира и техният начин, по който реагират в такава криза.¹²

Въпреки странното съвпадение между упражнението „на сухо“ от Събитие 201 и непосредственото избухване на пандемията от Ухан, авторът от американския вестник твърди, че между тях няма и не може да се търси връзка.¹³ Черното не е черно, бялото не е бяло, вярвай на това, което ние ти казваме, не на сетивата си. Ако обаче следва да задаваме въпроси, първият, който идва наум, е защо толкова активно началните модели на някои „учени“, подети от правителствени мерки и сгромолясали се най-позорно, като модела на Нийл Фъргюсън, предвиждаха милиони умрели от вируса за много кратко време?

Клаус Шваб обаче, „бащата“ на Световния икономически форум – елитната група, спомената в репортажа за горното събитие, не оставя никакво съмнение относно целта на една удобна пандемия. Време е да се установи нов глобален строй, в който индивидуалните права и свободи ще бъдат пожертвани в името на новия глобален социализъм:

Кризата с Covid-19 много ясно демонстрира една истина: правителствата, бизнесът или групите на гражданското общество, действащи самостоятелно, не са способни да отговорят на системните глобални предизвикателства. Необходимо е да се приключи с бариерите, изолиращи тези сфери една от друга, и да започне изграждането на институционални платформи за частно-държавно сътрудничество. Освен това, много е важно в тези процеси да се въвлечат младите поколения, тъй като става въпрос за дългосрочното бъдеще. И накрая, ние трябва да активизираме усилията си запризнаване важността на многообразието на жизнения опит, мненията и ценностите на гражданите на всички нива. Всеки от нас има своя индивидуална идентичност, но ние всички принадлежим към локални, професионални, национални и даже глобални общества с общи интереси и преплитащи се съдби.¹⁴

Добре дошли в новия глобален и реорганизиран строй, в който заради доброто ще се наложи да приемем за етично злото – в името на корпоративното благо, ще трябва да се разделим с индивидуалните си свободи, дори и с правото на частна собственост. Заповядайте в новата глобална секта, където личността и личните права и интереси ще отстъпят на новия глобален корпоративен капиталистически социализъм – светът, в който това какво е добре за теб се решава от „заинтересованите страни“, а не на базата на морални общочовешки ценности. Това не е само наше мнение. В статия в Червен щат (Red State) – коментарно американско издание – цитират Шваб, като заглавието на статията говори само по себе си –

¹² Brown, M. Fact check: A Bill Gates-backed pandemic simulation in October did not predict COVID-19. USA Today. <https://www.usatoday.com/story/news/factcheck/2020/03/26/fact-check-bill-gates-backed-pandemic-exercise-didnt-predict-covid-19/5081854002/>. Последен достъп: 29.12.2020 г. Превод мой, б. а.

¹³ Пак там.

¹⁴ Шваб, К. Бащата на Световния икономически форум: Време е за „Великия рестарт“ в постпандемичния свят. <https://futurist.bg/klaus-schwab-great-restart/>. Последен достъп 29.12.2020 г. Статията е преведена в българския сайт от оригинала на английски в сайта *Project Syndicate*, б. а.

„Голямото нулиране на WEF се опитва да приложи радикалния нов световен ред“. Цитатът е следният:

Може би последното изречение на статията на Шваб е най-показателно: „Пандемията представлява рядък, но тесен прозорец на възможност за размисъл, преосмисляне и пренастройване на нашия свят, за да се създаде по-здраво, по-справедливо и по-проспериращо бъдеще.“ И там е Голямото нулиране, накратко. Може би по-точно заглавие за проекта за домашни любимци на WEF¹⁵ би било: Великият троянски кон.¹⁶

Авторът на статията също се чуди какво общо има Голямото нулиране, за което мечтае Шваб, с кризата с коронавируса? Отговорът е в това, че кризата е добра възможност за внедряване на радикални идеи, тъй като когато има объркване и страх, хората са по-склонни да ги прегърнат.

Така предприетите от правителствата сурови мерки, свързани с често брутални и ненужни ограничения на човешките права, гарантиращи човешкото достойнство, придобиват ново значение и смисъл.

Във връзка с посочения сайт и въз основа на това, което видяхме като тенденция при „справянето“ с пандемичния вирус, наречен „Ковид-19“, следва да отбележим, че Бил Гейтс е обект на критики от редица защитници на правото на неприкосновеност на човешката личност. Те твърдят: „Заедно с Гейтс, Фондация *Рокфелер* също координира усилията в посока на социалния контрол чрез прилагане на драконовски мерки за проследяване на заразата COVID-19, които очевидно трябва да станат постоянни“.¹⁷

Репутацията на Гейтс и на други милиардери,¹⁸ склонни да ангажират властта на богатството си в полза на спасението на човечеството, е най-малкото противоречива, особено когато това спасение включва намаляване на населението чрез аборти, ваксини и контрол на раждаемостта.¹⁹

Връзката между „правото да докажеш идентичността си“, контролирано от световен елит, световната ваксина, контролирана от световен елит, и въвеждането на нов световен ред, определян не от личността, от доброволни общности или от самите държави на национална основа, а от „заинтересовани страни“ (stakeholders), се налага без допълнително настояване.

¹⁵ Съкращението за Световния икономически форум на английски, Б. а.

¹⁶ Talgo, C. WEF's Great Reset Is Attempt to Implement Radical New World Order. In RedState.com. <https://redstate.com/heartlandinstitute/2020/07/01/wefs-great-reset-is-attempt-to-implement-radical-new-world-order-n245076>. 1 July, 2020. Последен достъп: 29.12.2020 г.

¹⁷ Mercola. Dr. Mercola: Bill Gates Horrifying ID2020 Quantum Dot Tattoo – A Rockefeller Tracking Plan <https://fort-russ.com/2020/05/dr-mercola-horrifying-id2020-quantum-dot-tattoo-bill-gates-and-rockefeller-tracking-plan/>. Последно посещение: 28.12.2020 г.

¹⁸ Frank, R. *The Wall Street Journal*. May 26, 2009. Billionaires Try to Shrink World's Population, Report Says <https://www.wsj.com/articles/BL-WHB-1322>. Последен достъп: 29.12.2020 г.

¹⁹ Armstrong, M. Gates' Eugenics End Goal – Population Control. May 28, 2020. <https://www.armstrongeconomics.com/international-news/disease/gates-eugenics-end-goal-population-control/> Последен достъп: 29.12.2020 г.

Свободата и справедливостта, правото на самоопределение и човешко достойнство са застрашени в глобален план.

Последици от налагането на мерки срещу вируса: подготовка за новото робство?

Сигурност или свобода? Този въпрос винаги е присъствал в обществото като един вид противопоставяне на две основни ценности, ако щете – и на две основни човешки права.

В името на „здравната сигурност“ на обществото през 2020 г. бяха въведени строги ограничения на правата на хората, които са неизменна част от функционирането на едно свободно и благоуспяващо общество. Ограничени, поне за известно време, бяха правото на придвижване, правото на труд, правото на събрания и дори правото на свободно изразяване на мнение и вероизповедание (случаят, в който Волен Сидеров призова хората да посетят Великденските служби и да не следват указанията на главния ръководител на епидемиологичния щаб). Как би изглеждал света, ако в името на здравето и на „цифровата сигурност“ бъде въведен контрол на всяка самоличност и личност? Новото робство не изисква железни окови; цифровите „белезници“ може да се окажат достатъчни.

Разрушаването на икономиката и препитанието на хората се оказаха (и продължават да са) по-сериозна последица от нивото на смъртност и заразяване, за които началните прогнози на местно и световно ниво бяха драматични и дори драстични. Съсипването на средната класа, която е икономически, политически и социален гръбнак на свободомислещото и демократично общество, изглежда неизбежно. Съсипването на основно човешко право, като правото на труд, на препитание и икономическа независимост, е също от критично важните фактори за отнемане на човешкото достойнство и привеждане на волята, мисленето и съзнанието на всеки дисидент в съзвучие с волята на „заинтересованите страни“.

Църквите, за които правото на свобода на религията е неразривно свързано с правото на събрания на закрито без разрешение от властите, също бяха в една или друга степен обект на атаки по отношение на богослуженията си – било то от страна на ревностни и уплашени частни организации и личности, или от прекалено ревностни правителства и местни управленски органи. (В случая говорим в световен мащаб – Калифорния,²⁰ някои други щати в САЩ, Западна Европа, доколкото в България нарушенията на правото на вероизповедание по повод вируса имаха сравнително ограничен характер и бяха не толкова от страна на държавните органи).

...

Въпреки наличието на реален вирус нагнетяването на обстановката и страховете на хората от медиите, заедно с въвеждането на задължително носене на маски на лицето, до голяма степен безсмислено от научна гледна точка, бяха все удари по правото на достойно

²⁰ Наскоро Върховният съд на САЩ постанови, че забраната на калифорнийските власти за църковни събрания на закрито нарушават свободата на вероизповедание и Първата поправка на Конституцията – б. м.

човешко съществуване. Редица учени и лекари се противопоставиха, научно обосновано, на масовите блокади, ограниченията на пътуванията, на правото на препитание и на други драконовски мерки в името на „здравето и сигурността“. Декларацията от Грейт Барингтон, подписана от именити имунолози и лекари, както и от обикновени хора, и отричаща категорично мерките на тотални ограничения и лишаване на хората от основни свободи и човешко достойнство, е важен, но не единствен документ, изразяващ несъгласието с преформулирането на човешкото съществуване.²¹

Но заради страха за здравето и живота си голяма част от обществото не само с готовност прие историята за нуждата от ограничения, но и настървено подкрепяше налагането им в противовес на тези, които се противяха на ограниченията.

Изводи и препоръки

Сценариите за бъдещето определено предполагат сценаристи. Съществената грешка на инженерите на новото „светло бъдеще“, е че не отчитат, че техния сценарий не е единствения, и дори не е най-важния.

Налице е стремеж на дадена прослойка в човешкото общество, което вече е технологически свързано по такъв начин, че местните национални държави не могат ефективно да упражняват своя суверенитет, да реализира собствената си визия и ценностна система за съществуване на човека и респективно – за устройство и функциониране на обществото. Хората, изповядващи тази визия, са толкова уверени в себе си като източник на ползи за другите, че за тях реализацията на същата не подлежи на дебат. Този стремеж е с библейски и исторически пропорции и е подплатен и планиран от грандоманската визия, съпътстваща едно паднало и откъснато от Бога човечество. Човечество, готово да затвори очи пред всякакви зло, прикрито с благозвучни евфемизми, в името на постигането на гротескната си мечта за свърхбожествено величие.²² Човешката арогантност пропуска един важен фактор в сценографирането на „по-добро бъдеще за себе си“ – истинския Сценарист на човешкия живот и човешката история.

Елитът на този свят, опиянен от власт и слава, от богатството си и от възможностите за контрол, които последните технологии и огромното богатство предлагат, счита, че чрез своето глобално управление, голямо нулиране и намаляване на населението ще предложи спасение на човечеството, без дори да допуска, че това е извратен и безбожен модел за „спасение“. Ще спасим майката Земя, но няма нищо, ако съсипем живота и препитанието на хората – ще ги убедим, като използваме кризата или като ги уплашим, за тяхно добро ще ги контролираме, какво тук значи някакво си достойнство и естествени човешки права, важно е безропотното съгласие и покорство.

²¹ Декларацията можете да прочетете на български и да подпишете тук: <https://gbdeclaration.org/great-barrington-declaration-bulgarian/>

²² Битие 11:1-9.

Богословската истина и библейското откровение не са дори отчетени в по-доброто бъдеще на проводниците на Новия световен ред. Богоравните стремежи за „по-доброто бъдеще за себе си“ са мерзост в очите на Бога.²³ Нещо повече, за „сценаристите-спасители“ откровението за жертвата на Христос, както и покаянието от греховете и спасението чрез вяра²⁴ са неприемливи, вражи категории.

Поради своята откъснатост от истината, вярата в Бога и абсолютните човешки стойности, и респективно поради неразбиране същността на човека, те нямат виждане и за същността на човешкото достойнство и очевидно не уважават човешките права – нито относно техния човешки произход, нито с оглед християнската и библейска гледна точка за ценността и достойнството на човешката личност. Тази прослойка е достатъчно могъща във финансово и управленско отношение, за да не съзнава, а и да не ѝ се налага да съзнава, че нейният стремеж е нечестив и е на практика визия за налагане на един световен концентрационен лагер. Те си мислят, че вършат добро на хората и че променят историята. На практика обаче изпълняват предсказаното в Библията за увеличаването на нечестието на хората в последните времена.²⁵

Донякъде за съжаление, шансовете за временен успех на тези, които искат да управляват хората без да зачитат човешкото достойнство и свободи са немалки, защото са предвидени още преди началото на сътворението.

За борците за истина и свобода, чрез Божията истина, пълнотата на живота и истинското достойнство лежат отвъд мрачния хоризонт на временното глобално управление на поклонниците на подменения сценарий. За да достигнем този хоризонт на вечното бъдеще обаче, не бива да прекланяме глава пред злото днес.

Глобалното ваксиниране, задаването на нова цифрова самоличност, спирането на „глобалното затопляне“, въвеждането на универсален доход, поставянето на човека в икономическо робство, намаляването на емисиите на въглероден двуокис, а заедно с него и на населението, е месианската визия, която, къде открито, къде прикрито, ни се предлага под обвивката на „голямо нулиране“. Нулиране на индивидуалната свобода и избор и приемане на печата на идентичността, наложена от новите господари в името на „собственото ни добро“. Не мисли, а изпълнявай!

Разбира се, никой свободомислещ човек няма безропотно да приеме отнемането на дадените му от Бога права и достойнство. Спасението принадлежи на Бога. Сценарият на сценаристите е фалшиво спасение, което ще доведе до робство, а не до по-добро бъдеще. Но лъже-утопията няма да се задържи дълго и ще бъде отхвърлена завинаги, заедно с тези, които усърдно са работили за нейното установяване.

²³ Вж. Лука 16:

²⁴ Послание до Римляните, гл. 10.

²⁵ Второ послание до Тимотей 3:1-9.

По думите на Р.С. Спроул не можем да оставим надеждата за бъдещето и спасението да бъде обвита от мъглата на съвременното бездействие пред лицето на неправдата и злото:

Лесно е да бъдем толкова заети с бъдещето, че да забравяме миналото и почти да игнорираме прекрасната реалност, която Бог вече е постигнал за своя народ в историята. Историята е територията на Христовото въплъщение, изкупление, възкресение и възнесение и ние не можем да разберем надеждата си за бъдещето, без да разберем онези неща, които Бог вече е осъществил в Своя план за изкупление. В същото време не трябва да сме толкова заети с миналото и настоящето, че да забравяме надеждата, която Бог ни е дал в бъдещето. И така, начинът, по който живеем днес, се определя до голяма степен от това как разбираме миналото, както и от това как разбираме бъдещето. Именно защото Бог е Бог на историята, Бог на целта, Бог на телос,²⁶ настоящето има вечно значение. Именно защото Бог е Господарят на историята, днешният ден има значение за вечността.²⁷

²⁶ Философски термин, въведен от Аристотел, обозначаващ крайна цел, съвършенство, *raison d'être*.

²⁷ Sproul, R.C. God Is the Lord of History. <https://www.ligonier.org/blog/god-lord-history/>. Последен достъп: 30.12.2020 г.

2020 година: Прагът на Промяната

Валентин Кожухаров

„**О**ко не е виждало, ухо не е чувало и на човека на ум не е идвало това, що Бог е приготвил за ония, които Го обичат“, казва апостол Павел в посланието си към Коринтската църква (1Кор. 2:9), като цитира старозаветния пророк Исая (Ис. 64:4).

Вземам повод от тези думи, за да изкажа друга мисъл: ухо не е чувало и на човек на ум не е идвало онова, което се случи през 2020 година – през всичките хилядолетия на човешката история, та до тази година от историята на човечеството!

Какво се случи? Човечеството пристъпи Прага на Промяната. Защо Прага, а не прага? Защо Промяната, а не промяната? Прагът, който пристъпихме, е уникален, затова го и пиша с главна буква, както с главна буква се пишат само уникалните имена: Иван, Недялка, Господ, Рила, България и т.н. И Промяната е с главна буква, защото тя също е изключителна и уникална за човешката история и връщане назад от нея изглежда няма; ще има не връщане, а живот в новите условия на друг световен ред, но без отстъпление от вярата и от Господа.

Без да повтарям онова, което вече всички знаем, само ще обобща: в света се появи сила, която за изключително кратко време подчини управителите на народите и отне познатите на човека свободи и права! Прагът ставаше все по-висок от години насам, но никой не успя да забележи колко се е издигнал, докато изведнъж дойдохме до него и се препънахме. Препънахме се и паднахме! А паднахме, защото никой не можа да се възпротиви на силата, която ни отне предишния живот, тъй че да не паднем, а да продължим да живеем живот на човеци – на Божии създания, сътворени да наследят земята и мъдро да я ползват и управляват!

Въпросът в такъв случай е в това, дали ще можем да станем и да продължим напред, тъй че у нас да не се загуби човешкото и най-вече – изконната ни връзка с Бога и със света, който Той сътвори за човека. Към момента на това писание, края на декември 2020 г., се разбира, че все още никой не се е изправил: нито вярващи, нито невярващи или каквито и да са други хора по земята – всички продължаваме да изпълняваме заповедите на онази зла сила, прокарвани от нашите правителства и от различни други овластени структури у нас и по света. Т.е. не правителствата са зли, а онези, които наредиха затваряне на народите в себе си и прекратяване на живота им такъв, какъвто те го познаваха преди 2020 година; но управниците ни са проводници на тези сили.

На някои тези разсъждения може да се сторят крайни, и аз самият дори ги пиша като някакъв краен израз на безпомощност, тъй като засега не се вижда изход от пленничеството на народите. Името на това пленничество е страх: от март месец насам страхът, че можем да умрем от вирусна зараза, продължава да се насажда все по-настървено в хората. И краят на годината, месец декември, е повече от показателен: въведоха се изключително ограничителни мерки и хората бяха принудени да признаят пред себе си, че празнуването на Рождество Христово тази година се отлага! Не че поединично по домовете си не го празнуваме (трябва да признаем, разбира се, че в някои църковни общини то бе отбелязано в обичайните църковни събрания), но като Църква празникът си отмина непразнуван! Защото „църква“ означава събрание на вярващи в Христа, които с едно сърце и душа общуват с Бога и помежду си за Божия слава и за спасение на душата! А тази година „църквата“ остана да мъждука в собствените ни домове и ако положението със затворничеството на народите продължи и през следващи години, пламъчето на църковните събрания ще намалява все повече и повече. Не става въпрос само за току-що отминалия празник – става въпрос въобще за църковните събития отреди две хиляди години и празниците, свързани с тях: доколко ще можем да ги празнуваме като църква, като братя и сестри в Христа заедно в църковното събрание и занаяпред, без да бъдем заставяни да стоим затворени по домовете си.

Разсъждавам от гледна точка на края на 2020 година и не мога и да си представя какво ще бъде през 2021 година, или 2022 година и т.н. Но вместо мен има хора, които мислят по този въпрос. Преди обаче да разсъдя по-нататък какво имам предвид, нека за пореден път ясно да подчертая: не съм привърженик на конспиративните теории и се опитвам да разсъждавам само върху основата на факти (доколкото това е възможно в една мъглява ситуация – но все пак е възможно!) и на публично достъпни данни от различни научни списания или организации, разглеждащи въпроса за така за появата и разпространението на Ковид-19, например от Световния икономически форум (СИФ), фондацията Рокфелер, канадското списание Global Research, Световната здравна организация (СЗО), ООН и т.н.

Не бяха изминали и три месеца след принудата хората да се изолират един от друг (смехотворната „социална дистанция“), да носят маски и да спрат да работят, когато „мъдреци“ на СИФ започнаха да изказват съждения, укривани от обществата от доста години насам. Основателят на Форума и негов изпълнителен директор Клаус Шваб заяви през юни: „Пандемията представлява рядката възможност да разсъдим, да преобразим и да рестартираме нашия свят.“ В разсъжденията му, разбира се, ще открием обичайни изрази относно целите на подобен „рестарт“, такива като организиране на по-справедлив пазар на труда и финансите, екологично по-приемливи технологии и разпределение на инвестициите, иновативно приложение на принципите на т.нар. Четвърта индустриална революция.

Тези общи юнски съждения не биха били правилно разбрани, ако през октомври не беше се появила Бялата книга на СИФ с названиее „Рестарт на бъдещето на трудовата заетост в света след Ковид-19“. В нея на народите се обещава, че около 80% от световното население ще живее в нови „по-добри“ и „по-справедливи“ условия за труд и отдиш, което предполага все по-обширна цифровизация на трудовата заетост с около 84% процентов дял на цифровизация на целия трудов процес и осъществяване на непрекъснати видео-връзки или видео-конференции, 83% от хората ще работят от дома си или от друго място, но не работното, около 50% от трудовата дейност ще бъде автоматизирана, 42% от програмите за

професионално обучение ще бъдат също дигитални и същевременно 35% от професионалните умения (т.е. отделни професии) ще бъдат „преобразени“, т.е. премахнати като негодни и преформулирани съобразно целите на новото информационно общество, и т.н.

Зад тези цифри стоят намеренията на радетелите за нов свят за намаляване на контактите между хората до минимум, живото общуване между колеги (било на работното място, било в научни или университетски или други образователни структури) да се сведе само до „позволен“ събрания и форуми, „временно“ да бъдат извадени от пазара на труда над една четвърт от работоспособното население (вж. Бялата книга за тези данни), а в по-дългосрочна перспектива – около 13% от хората няма да имат никаква работа.

В края на тази година проф. Мишел Чосудовски обобщи наблюденията си върху дейността и разсъжденията на упоменатите по-горе световни организации в книгата си „Световната коронакриза на 2020 година: унищожаване на гражданското общество, организиране на световна икономическа депресия, глобален държавен преврат и „Великия рестарт“,“ пусната от Global Research на 21 декември 2020 г. като онлайн издание. Ще подчертая обаче, че не всичко в нея приемам като чиста монета, преди всичко местата, където авторът прави лични заключения от изложените от него факти, взети от различни официални източници, но напълно се съгласявам с мнението му, че повсеместното „заклучване“ на хората

в собствените им страни и домове и отнемането на работата им и на живота им такъв, какъвто те го познаваха преди март 2020 г., действително може да доведе да премахване на гражданското общество и до преустройство на света според намеренията на онези, които само с един замах вкараха човечеството в постоянен страх за живота им и коренно промениха начина на общуване между хората и дори между членовете на семействата.

Особено впечатление направиха силно различаващите се данни за броя на заразените с Ковид-19 и на починалите вследствие на зараза с него (а не на онези, чиято смърт е настъпила по други причини, но в тялото им е „открито“ наличие на вируса) – тези данни за една и съща страна и за една и съща област на страната могат да варират в големи граници. Разбра се, че всъщност PCR тестовете могат да бъдат твърде ненадеждни (както и че могат да бъдат надеждни, разбира се) като показател за наличие или отсъствие на зараза в човека: както е известно, те посочват единствено наличие или отсъствие на вирус, но не и на заразяване. При това данните от теста са качествени, а не количествени (т.е. те посочват наличие или отсъствие на вирусен елемент, а не количеството на тези сегменти или на вируса като цяло), получени чрез „усилване“ (амплификация) при извършването на n-броя цикли; учените установиха, че колкото по-голям е броят на тези „усилващи“ цикли, Ct (от Cycle Time, or Cycle Threshold), толкова по-ненадеждни са резултатите от теста.

Хората разбраха и това, че за разлика от вековната и обичайна практика човек да бъде лекуван посредством клиничната картина (първо, оплакванията и симптомите на пациента, сетне изследванията и тестовете и накрая действието на различни лекарствени средства върху организма, преди да се вземе окончателно решение от страна на медицинския екип или на личния лекар), при новия вирус се начена противоположната практика: първо се правят изследвания и тестове, а сетне се „доказва“ дали човек е заболял или не (или по-точно – дали е заразен или не). С други думи, тъй като всеки може да носи в себе си „заразата“, най-добре е първо хората да бъдат тествани и след това според показанията на теста да се определи дали някой носи в себе си вируса и може да зарази останалите или няма наличие на вирус и не може да зарази никого. Тази „нова“ медицинска (всъщност, политически и идеологически подплатена) практика е обърната надолу с главата, или както се изрази един лекар, нима някой очаква да се направи кардиограма на хората в една страна, защото след време някой от тях може да получи сърдечен удар? Дори самата СЗО посочи, че масовото тестиране на населението за вируса е неудачна практика: ако в даден момент масовото тестиране покаже едни резултати, то след месец или два или повече друго масово тестване ще покаже съвсем различни резултати и в края на краищата изводите от тестовете няма да имат никаква практическа полза.

Тази заблуда и страхът, насаждан сред хората, кара и самите хора да вярват на „повсеместната зараза“ и да търсят начини тя да бъде предотвратена в бъдеще. Една от възможностите за това е ваксинирането. Тук няма да се спирам на известните вече данни за същността на ваксините (говоря за ваксините против каквато и да е зараза) и действието им върху човека, само ще припомня, че една ваксина изисква няколко години тестове и проби върху животни и след това върху хора и едва след това прилагане в централите за обществено здраве.

Тук е мястото да се върна към началото на разсъжденията си тук и да припомня за Прага, за препятствието, което ни препъна. Препъването, както знаем, става бързо: спъваш се и – туп на земята. Изглежда нещо подобно се случи през последните десетина месеци: всичко се разви толкова бързо, че не забелязахме издигането на прага и се проснахме по лице. Така стои и въпросът с ваксините против този вирус: твърде бързо ги разработиха, твърде бързо ги тестваха и изведнъж всички се разбързаха да ги прилагат на хората, при това в масов мащаб (най-удачният процент е около 70% или над това, за да се спре пандемията, твърдят официалните източници); при това тези ваксини били „ефективни“ и при всеки нов щам на вируса! Не казвам, че някои от тези ваксини не са ефективни, само подсказвам, че те все още са в процес на изпитание (и този процес ще продължи поне още година или две) и то изпитание върху хората при твърде много неясноти около тяхното окончателно действие. Няма съмнение, че тяхното въздействие върху човешкия организъм ще стане ясно след няколко месеца или след няколко години: доколко създават нужния имунитет и доколко вредните последствия от тях могат да доведат до други заболявания.

Суматохата покрай истините и лъжите за вируса и вярата в „чудото“ на ваксините

„Ако не се ваксинирате, значи не обичате ближния си и не сте истински християнин, ние ви ваксинираме, защото ви обичаме“.

породиха какви ли не странни прояви от страна на различни хора и организации, и без да се спирам на многобройните примери, тук ще посоча само един случай отпреди няколко дена на изключително изкривено мислене за същността на празника Рождество Христово и за ваксините: най-новия брой на германското списание Щерн (което твърди да е християнско) от 23 декември 2020 г. излезе с многоцветна корица, на която може да се види сцената с поклонението на мъдреците на Христос в пещерата, където току що се е родил. Огромното заглавие гласи, „Имунизацията – израз на любов към ближния“ и на картината се вижда как един от влъхвите подава на Мария и на самия Христос германската ваксина на БионТех. Все се съм виждал фарсове и пошли прояви на измислено изкуство или вяра, но чак такава глупост отдавна не бях виждал; всъщност, това не е само глупост, това е кощунство, това е раболепническа подмяна на действителното значение на Христовото Рождество и сцената в пещерата с угодническа „преданост“ на властимащите и тяхното „мъдро“ ръководство на страната в усилията му да ваксинира всички и така пандемията най-после да бъде победена.

Не по-малко подлизурски звучи и друго „послание“ от корицата на това списание, където още можем да прочетем написаното със заглавни букви: „Свобода без отговорност не може повече да се дава“. С други думи, ако не се ваксинирате, значи не обичате ближния си и не сте истински християнин, ние ви ваксинираме, защото ви обичаме; също, свободата ние я даваме, и я даваме на онези, които се ваксинират и изпълняват заповедите на силните на деня, в противен случай не може да имате свобода, щом не сте „отговорни“ граждани и не правите онова, което ви се казва.

„O tempora, o mores“ (О времена, о нрави), както е възкликнал Цицерон. Същност, не са времената и нравите, които ни подготвиха Промяната, а онези, които мислят за благото на хората. Отново ще подчертая многократно изказваната от мен мисъл, че не е важно дали новият вирус се е появил по естествен начин или не: по-важното е, че той бе използван от неизвестни сили (и това не са националните правителства, нито световните публични организации като СЗО, ООН, СИФ и т.н.) с цел промяна на живота на хората и подчиняването им на една единствена идеология: тотален контрол върху нашия живот. И както знаем, това се върши с благовидната на пръв поглед цел за просперитет, здраво световно население, чисто-екологично взаимодействие между човека и природата и създаването на някакъв рай на земята (разбира се, без Бога и дори против Бога).

Че съществува вирус и той е изключително опасен – съществува; че мерки за овладяването на заразите трябва да се вземат – трябва; че всяка държава сама за себе си трябва да реши как да се справи с каквато и да е болест или зараза – трябва. Но някой да нареди затварянето на народите, да всява страх у хората, че ако не изпълняват, каквото им се казва, може да се заразят и да умрат, да се прекратят трудовите дейности и да се работи (и общува) само онлайн, т.е. да се руши икономиката и социалните услуги – това не е единична политика на никоя отделна страна (защото не може едновременно всички световни правителства да се наговорят да си затворят границите), а замисъл на зли сили, които използват действителния вирус за свои цели. Въпросът е още колко дълго те ще държат народите като заложници на своите интереси и още колко дълго народите ще търпят новия повсеместен тоталитаризъм.

В заключение ще обобщя, че въпреки препъването ни и готвената ни Промяна, истинската вяра в Бога и неотклонното следване на заповяданото от Него не може да не „наклони ухото“ Му към нашите молитви и дръзновението ни в Негово име. Убеден съм, че няма сила на света, която да се опълчи срещу Божията и че никакви напъни на зли сили не могат да сломят духа на действителните Христови последователи. Ако „сговорна дружина планина повдига“, то сговорът между християните и борбата им срещу злото в света не може

да не доведе до истинска загриженост за човека, за нашия ближен и за неговия живот като създание, което съществува само в общение с другите (и с Бога), в противовес на сегашните усилия за разединение и странене от другите хора поради страх или по други причини. Убеден съм и в това, че колкото и някои да се опитват да променят света и хората в него, никой не може да промени Църквата като събрание на вярващите в Христос и че тя ще продължи да бъде „общението в Христово име“ на всички действителни Христови чеда.

Наистина, с думите на апостола живеем: око не е виждало, ухо не е чувало и на човека на ум не е идвало онова, което Бог е приготвил за ония, които Го обичат!

Линкове:

Клаус Шваб: <https://www.weforum.org/agenda/2020/06/now-is-the-time-for-a-great-reset/>

Бялата книга: http://www3.weforum.org/docs/WEF_NES_Resetting_FOW_Agenda_2020.pdf

онлайн издание: Chossudovsky <https://www.globalresearch.ca/the-2020-worldwide-corona-crisis-destroying-civil-society-engineered-economic-depression-global-coup-detat-and-the-great-reset/5730652>

Щерн: https://shop.stern.de/de_DE/einzelhefte/einzelausgaben/stern-epaper-53-2020/1990689.html

Науката - новият бог

Николай Кочев и Атанас Терзийски

Без никакво съмнение отминаващата си 2020 е година, която ще запомним с поредното “ново” нещо в живота ни - т.нар. Корона вирус. Ефирът очаквано се насити със статистически данни, медицинска терминология, експертен език и научно говорене. Това бе “правилната” основа, на базата на която трябваше да замлъкнат всички останали гласове, поради очевидната си „некомпетентност“; и след като всичко е ясно, на червен килим да се покани властта с бързите и противоречиви мерки, които да ни спасят от имажинерната новост на терена. За пореден път в историята, политически отгледаната наука се коронясва и овластява за да потъпче области като традиции, богословие и философия, правни рамки и вяра и да посочи единственото „решение“ на проблемите. Ако обаче по смисъла си науката е благородна човешка дейност, посветена на подобряване на битието на хората, очаква ли се тя да бъде обект на нашата вяра, да се използва за отнемане на нашата свобода и човешки права? Оправдано ли е излизането на науката от нейния обхват и навлизането ѝ в трансцендентното? А може би трябва да се запитаме дали науката допуска индоктринация, може ли науката да се манипулира и тя е божествено свята ли е? По-долу, в тази статия ще дадем някои размисли по темата за истинския научен метод и неговият фалшификат – обожествената и идолизирана наука, като се надяваме да бъдат полезни в намирането на правилните отговори на тези въпроси.

По своята същност, научният метод е емпиричен или всички изказани твърдения следва да се потвърждават от експеримента. Адекватното прилагане на научния метод се базира на наблюдение, изказване на хипотеза и създаване на теория. Не се изключва и

Всяка една научна теза, която не е еднозначно подкрепена с повторям и възпроизводим експеримент, следва да се подложи на скептицизъм и съмнение, а не да се приема на вяра.

здравословен скептицизъм и съмнение, задаване на въпроси и често нужда от дискусия и аргументирани мнения. Експериментът включва в себе си надлежно описание чрез структурирани метаданни (данни за самите данни), така че той да бъде повторим независимо, в друго време, на друго място и от друг колектив. Задълбоченият експериментален анализ и интерпретация може да доведе до създаване на правило, закон или теория, чрез които могат

Свобода за всеки, бр. 56: 2020 – Повратна точка в историята на вярата, свободата и човешките права?

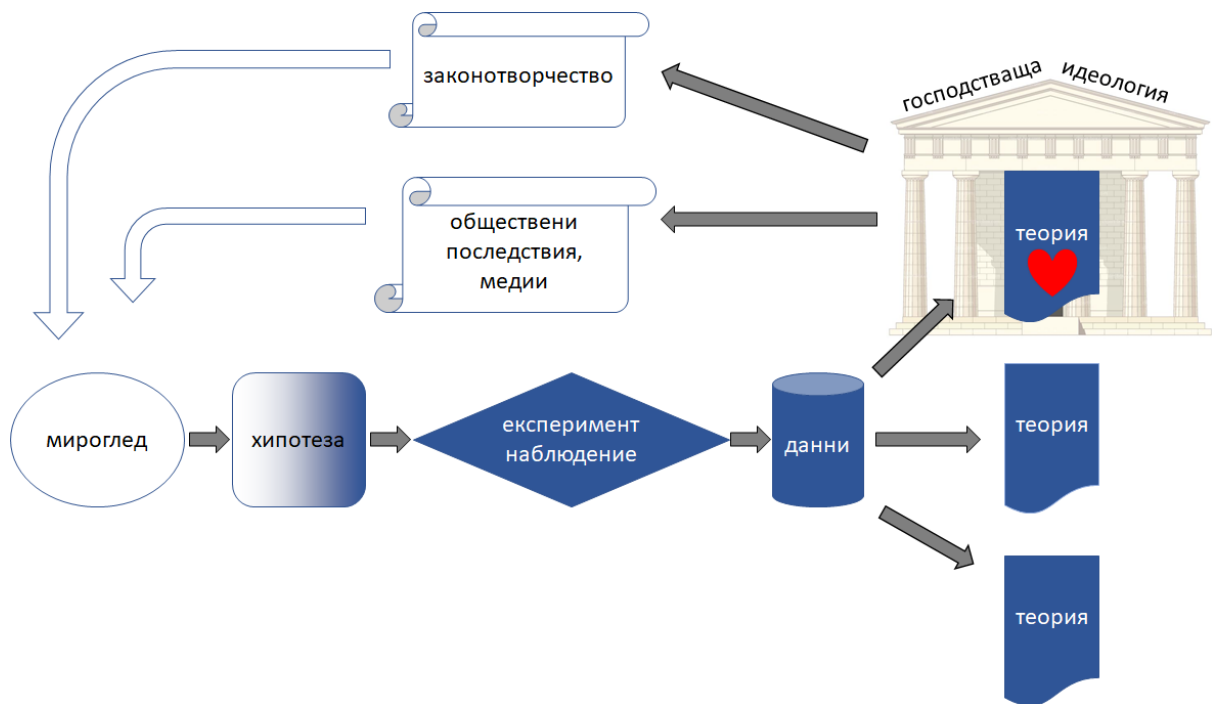
да се предсказват следващи събития. Като особено ценно в научния метод се счита **установяването на устойчиви причинно-следствени връзки между факти, събития и феномени**. Експериментът (или наблюдението) е основната легитимна дейност, която може да валидира научните твърдения. Всяка една научна теза, която не е еднозначно подкрепена с повторяем и възпроизводим експеримент, следва да се подложи на скептицизъм и съмнение, а не да се приема на вяра. От друга страна, човек не може да провери и потвърди всички изказани тези преди него и в този смисъл трябва да се прилага доверие в някаква степен.

Днес пред изследователите обаче се поставят твърде комплексни въпроси, което неимоверно усложнява или прави невъзможно провеждането на обективен експеримент. Осъществяването на истински научен експеримент, отговарящ напълно на принципите на научния метод, изисква учените да имат много информация, ресурси, сила, енергия, непогрешимост, логическо мислене, съобразителност и морал. Това са все качества, чието наличие дори в скромнен порядък е под въпрос за слабите, грешни човеци, отделени от Божественото начало. Тези качества са абсолютно необходими и за всички други хора и експерти по веригата на ползвателите на научния продукт – регулаторни органи, политици, качествен контрол, съдебна система, пазар и дистрибуция. Научните резултати се представят пред обществото сякаш са получени в перфектната среда от супер-човеци - съвременните богове на науката.

Ние считаме, че прилагането на истинския научен метод е под опасност при изследвания както на малка, така и на голяма скала, когато обект на изследване са животът, обществото, историята, икономиката, правото, здравето и т.н. или при изследвания върху отдавна изминали събития или прогнози за бъдещето. В този смисъл, разбира се изследването на здравословното състояние на нацията е задача от изключителна важност, но също така и задача с много висока трудност и комплексност, в предвид липсата и невъзможността да се направи научно обоснован извод, основан на категорични данни.

Изследването на здравословното състояние на нацията е задача от изключителна важност, но също така и задача с много висока трудност и комплексност.

Фигурата по-долу илюстрира процеса на идеологизиране на науката. Основният индуктивен цикъл, характерен за всеки експериментално базиран научен метод, включва следните фази (отбелязани с тъмен фон): експеримент/наблюдение, събиране на данни, създаване на теории и модели, прилагане на теориите и моделите за проверка на съществуващи хипотези и/или формулиране на нови хипотези. За автентичния научен метод е стимулиращо и полезно да се създават алтернативни, конкуриращи се теории (вдясно на фигурата).

Основен стълб в научния метод (синьо оцветяване) е данните да се представят такива, каквито са, независимо дали от тях могат или не да се извлекат доказуеми тези. Изкушението, резултатите и изводите от емпиричните данни да се преувеличават, е голямо. Например, некорелиращи параметри се интерпретират като слаба корелация, слабата корелация се представя за силна корелация, корелацията се представя за причинно-следствена връзка, причинно-следствената връзка се представя за устойчива причинно-следствена връзка – особено желан резултат в науката.

Краен резултат от прилагането на научния метод е създаване на една или множество конкуриращи се теории. Обект на допълнително изследване е провеждане на нови експерименти и търсене на аргументирано отхвърляне или потвърждаване на вече създадени теории. Често, и в следствие на политическо прибръзване, копнеж за социално инженерство или разнообразни корисни цели, дадена теория, почиваща на слаба корелация и все още недоказани причинно-следствени връзки се тиражира като утвърдена научна теория, зад която стои „консенсус“ от утвърдени учени. Тази теория се **издига в култ**. Идеологическата и култова рамка да се следват определени теории и модели на всяка цена води до фалшифициране на данни, притъпяване на съвестта на учения, корупция, съвременни политически игри и машинации. **Фаворизирането на дадена теория, безпощадно нарушава научния подход. Изследователите не могат да се откажат, променят или тръгнат по друг път на разсъждения и създаване на различна теория на по-късен етап, съзирайки слабости в първоначално**

създадените постулати. Всеки такъв опит би ги дискредитирал, а гилдията незабавно ще ги заклейми като лаици. От друга страна едно общество без Бог се нуждае от други „богове“ – супер-герои и идоли, на които да се покланя в търсене на избавление. Всяка несигурност в изказа на учените или възможност за алтернативно мислене е неприемлива за медии, управляващи и за съжаление и за самото безбожно дехристиянизиращо се общество, което отчаяно се надява на спасителните дела на учените. Създават се множество целеви финансираня за “доказване” именно на недоказуемата теория, а алтернативните и резонни теории изпадат в забвение в най-добрия случай, а често биват третирани като заплаха или фалшива новина. Пред изследователите стои дилемата да се съгласят с лъжата или да изпаднат от гилдията, да редуцират финансирането си и в крайна сметка естествено да се отдръпнат от научното поприще, оставяйки място за “правилните” и удобни изследователи.

Друго голямо изкривяване, което се наблюдава, е вкарването на “религиозна” терминология в научното говорене. Например, много обилно в речника на изследователите започват да се употребяват фрази от вида: „Ние вярваме, че ...“. Коректните изрази от гледна точка на научния метод трябва да бъдат от вида: „Ние предполагаме, че...“, „От данните може да се предположи, че...“, „Може да твърдим с голяма вероятност, че...“, „Според модела създаден от данните може да направим извод, че...“. Това не е малка „неволна“ грешка на езика и води до размиване на здравословните граници между наука и религия. Едно практическо последствие за обществото е, че обикновения гражданин, а дори и доста учени не правят разлика между сциентизъм (култ към науката) и научен метод.

Научният метод е ефективен и приложим на малка скала със силна емпирична база. При „големите“ теории за научна реконструкция на миналото или при глобалните модели за планетата, космоса или глобални пандемии **лесно могат да се нарушат принципите на научния метод**, като се правят твърде много и твърде „удобни“ допускания, приемани на вяра за сметка на алтернативни теории и неудобни допускания. Колко „удобно“ е едно допускане се определя и от идеологическата рамка и мирогледа, индуцирал дадена теория. В добавка се игнорират неудобни факти или са правят екстремални апроксимации в моделите. Примери за такива реконструкции на миналото са „теорията за големия взрив“ и „теория на еволюцията“. Според нас, **белег за качествено научно изследване е, когато се разгледат достатъчно подробно и „неудобните“ допускания.**

Ние считаме, че емпиричният метод е основополагащ при натрупването на знание в природните науки. Често пъти обаче поради обществени нагласи, етапът на натрупване на данни не завършва в пълнота и се пренебрегва, като се предлагат ненадеждни теории, често пъти идеологически натоварени. Когато една такава теория витае в общественото пространство известно време, тя се превръща в основна (mainstream) теория и учените-експериментатори не завършват своя път по натрупване на валидни данни. Ето защо, суровите измервания, достъпни и свободни, са в основата на съвременната наука. Именно те трябва да представляват основна част в аргументирането и доказването на различни научни тези в обществото.

Бързото одобрение на новите ваксини за Корона вирус, базирани на етически спорни РНК технологии, с още по-спорни и неизвестни дългосрочни резултати, са пример за силно политизиране и идеологизиране на научния метод и грубо погазване на добрите практики на индуктивния изследователски подход с оправданието за спешност на ситуацията и страх от последиците за обществото.

Убедено твърдим, че 2020 е белязана с една нова теория - Теорията за един смъртоносен и силно-заразен вирус, какъвто не познаваме. Тази теория не почива на надлежно изведени научни доказателства, получени чрез адекватно прилагане на научния метод. Тази теория бързо се фаворизира от медии и научни гилдии, а оспорването ѝ маргинализираше и осмиваше дръзналите да се усъмнят. В крайна сметка тя доведе до вземане на редица политически и властови решения, които не само отнеха свободи и права на хората, но и нещо по-лошо, те дефинираха нов субект на вяра и страх в обществото, ново упование за надежда и спасение - всезнаещите правителства и глобален световен елит. Артефакт е очаквано повишената смъртност, поради неадекватно прилагане на правилните мерки. Това е негативен пример за допълнителни щети върху живота на хората, когато издигнем науката като бог в нашия живот.

Отговорът на глобалните проблеми на човечеството не идва от фалшивия бог на науката и новите „супер-герои“ на съвременната цивилизация - учените, а винаги е бил в добрата вест на християнството, в Родилия се Исус Христос – Спасител и надежда за всички краища на земята.

Джендър идеологията и протестантите на Балканите. Хроника на един предизвестен сблъсък

Велислав Алтънов

Протестантизъм се появява с Реформацията, която е комплекс от исторически, политически, социални и културни събития, разтърсили из основи Църквата и обществата на Стария континент, а впоследствие Америка и останалия свят. Тя е трансформация на християнството и негово развитие като религиозно явление, започнала през XIV в. с т.нар. Предреформация и приключила през XVII в. с Вестфалския мирен договор (24 октомври 1648 г.).

Джендър движението се изявява през последните години, като за негово начало може да се приеме трудът „Безпокойствата около родовия пол“ на американската социоложка Джудит Бътлър (изд. 1990 г.). В книгата си тя пространно обосновава теорията си, която развива в идеология.

Какви са причините за конфликт между протестантските християни и последователите на Дж. Бътлър и джендър идеологията ѝ е темата на настоящото изследване. Конфликтът, както е формулиран в заглавието, има своя история, съответно и участници. Кои са те и какви са причините, за да се намират те в подобен, както ще стане ясно, непримирим конфликт?

За да се даде отговор на тези въпроси, беше направено проучване. За целта бе необходимо да направим историческо-културологичен преглед на протестантството, след което и на някои явления от социалната и обществената сфера – феминизъм, хомосексуализъм, права на детето и др., заедно с етическите им измерения и критика към тях, защото са във връзка с въпросната джендър теория (Дж.Т.) и предполагат „изгрева“ ѝ. Тя се появи в публичното пространство през последните години, но се разраства и завладява все повече сфери от живота на Западния свят. Анализ ще направим с помощта на християнската ценностна система, защото съобразно нея се развива светът през последните 2000 години. Ще използваме проучване сред протестантите в България, защото те са единият участник в конфликта, заедно с инициаторите на джендър теорията – другият „участник“.

Протестанти в света се появяват с Реформацията (Р.)

Реформацията е комплекс от исторически събития, разтърсили из основи църквата и обществата на Европа (и Америка) в периода XVI – XVII в. в резултат от вековни борби и стремежи на хора от духовния елит за прогресивни трансформации и в църковно-административния и религиозно-ритуален ред, процесуален живот, както и на обществените и социални отношения в Западната църква. Дотогава, висшето ѝ управление, в лицето на Негово светейшество римския папа, притежава почти равна на монархическата политическа власт и контролира всички процеси и етапи от битието на народите и държавите. Реформацията започва в Германия, когато докторът по богословие Мартин Лутер заковава 93 тезиса на вратата на храма във Витенберг (29.10.1517 г.) с предложения за реформи в църквата. В тях той обвинява римския епископ в авторитарност и изкривяване на Христовото учение. В отговор, папата го осъжда на низвергване и го призовава на съд в Рим. М. Лутер отказва, а последователите му сред благородниците *протестират* в негова подкрепа и срещу папските легати в Райхстага в Шпеер (Кернс: 1998:310). Поради това са наречени „протестанти“ (Хотън, [Б.г. и.]: 90).

Сблъсъкът между двамата прераства във военни конфликти, най-продължителен от които е Тридесетгодишната война на континента. В Швейцария инициатива за промени в църковната организация и обществен ред предприели Улрих Цвингли, Жан Калвин и др. (Цоневски, 1937:181). В Англия Р. се извършва „от горе“, по инициатива на краля, защото идеята за независимост от властта на Рим му допада, поради което и допринася за въвеждането ѝ във Великобритания (Жудинова, 2006:65-70). Чрез това се образува държавната Англиканска църква (Красновская, 2007:172-173). С времето тя претърпява промени (Лейн, 1999:214-215) през XVIII в. (Кернс, 1998:407), вследствие на които се раждат нови църковни формации – анабаптисти (Жудинова, 2006:102), методисти, конгрегационисти (Жудинова, 2006:96), презвитериани, евангелисти, пуритани (Хотън, [Б.г. и.]:35), създали новите църковни групи, наречени „деноминации“ (Подберезский, 2000:30-31), (Кернс, 1998:383-389). Отвъд океана, с колонизиране на „Източна Индия“ (XV-XVII) заедно с пътешественици в колониите се заселват и споменатите нови християнски направления. Там контролът от метрополията е по-малък и те съществуват независимо; в тях свободата е и по-голяма, (Кернс, 1998:383). Пуританите полагат основи на нов тип обществени отношения (Lewis, 1969: 116–117) – благотворителност, евангелизиране и мисионерска дейност сред индианци и черни роби. Поставят се основи на републикански принципи (Collins, 1999: 63-65). Това допринася за специфичния културен облик на бъдещите Съединени щати (Dionne, DiIulio, 2000:1-2). Един ден с армия от фермери те извоюват независимостта си от Британската империя.

Победа на Р. и един нов свят

Протестантите утвърждават себе си, идеите, независимостта и правото на собствен избор (Кернс, 1998:373-375). Богослужението се опростява, съкращава се (Жудинова, 2006:44), като се акцентира върху проповедта, общата молитва с пеене на духовни химни (Жудинова, 2006:89. Срв. и Красновская, 2007:171). Р. променя представата у хората за Бог от строг съдия

към любящ баща, приятел и Спасител (Утнау, 2006:109-110). По този начин се издига значимостта и авторитетът на обикновения човек (Кернс, 1998:290), с което се ражда идеята за равенство между хората и се премахва свещеническата институция (Подберезский, 2000:36) с нейната посредническа функция (Жудинова, 2006: 43), а се набляга на свещенството на всеки вярващ (Хотън, [Б.г. и.]:79). Това води и до респект към всичко, което е човекът, и към всичко, което той прави и създава (Кернс, 1998:295). Протестантски стават още Холандия, Прусия и Скандинавските държави.

Библията – фундамент на протестантските вярвания

Християнството набляга на духовната същност на хората, за което критерий е Христовото учение и кръщението в Неговото име. Подчертава, че няма значение народността, а единството по дух (същност, съдържание): „Няма юдеин, нито елин..., защото всички вие сте едно в Христа Исуса“ (Послание до Галатяни, 3:28).

„Евангелисти“ и „евангелски“ (Е.) – дефиниция

От наименование на една деноминация (Лейн, 1999:215-216) това име е възприето и от други общности заради приоритета, който те дават в проповедите на *евангелието* (Faupel, 1996: 20) и *евангелизирането*, (Коев, Киров, 1993:86). „Благата вест“ е същността на християнската вяра и учение (Коев, 1991:18), като възвестява делото на Спасителя Исус Христос за човешкия род. (Коев, Киров, 1993: 87). По тази причина споменатите деноминации започват да се наричат *евангелски*. Членовете на общностите им се наричат и „евангелисти“ (Коев, Киров, 1993:87-88). В България това име е по-разпространено от „протестанти“.

Българските протестанти

Спорно е как да бъдат наречени представителите на реформираното християнство на Балканите, понеже не са пряка последица от Реформацията. На полуострова те се появяват през XIX в. вследствие на активността на британски и американски евангелски мисионери. (Несторова, 1994:9-12). Техни служители идват на Балканите (XIX) с намерение да проповядват сред населението на Европейска Турция. Визирали гърци, турци, сърби, защото знаели, че такива народи населяват полуострова, но се натъкнали на многобройно неизвестно население, простиращо се от Източна Сърбия до Царград (Иstanbul) и от Бяло море до Карпатите, различно по етнос, култура и език и от гърци, и от турци, и от сърби – българите, за

Християнството набляга на духовната същност на хората, за което критерий е Христовото учение и кръщението в Неговото име.

чието съществуване не подозирали. Тогава решили да проведат мисия и сред тях. През 1856 г. Бордът на Американската съборна църква, заедно с Методистката епископална църква,

основават Първата протестантска мисия в българските земи. Любопитен е фактът, че вследствие дейността им бива основана първата институционална българска християнска църква, която фактически е... протестантска. До днес на сградата на Евангелска съборна църква в София може да се прочете цифрата „1864 г.“ – годината, в която се е появила първата им църковна общност и сграда в българската столица. А това е 6 години преди основаване на Българската екзархия (или православна църква) в Цариград – 1870 г. Парадоксално обаче, вследствие на дейността си американските и английски мисионери спечелили най-много свои симпатизанти и последователи не измежду турци, гърци или сърби, към които първоначално били насочени усилията им, а измежду българите.

Евангелисти (Е.), протестанти (П.) и тоталитаризъм (Т.)

Сталинският тоталитаризъм (С.Т.) е сериозно предизвикателство за всеки народ, който се е сблъскал с него. Това се отнася и за българите в периода на управление на Българската комунистическа партия, (БКП) – 1944-1989 г. Под управление на такава диктаторска власт, човешката психика е подложена на тежък натиск и преследвания (Арон, 1993:163-165). Но протестантите в България успяват да се съхранят и запазват идентичността си. (Попов, 2013:69). След 1989 г. тоталитаризмът вече не съществува. Евангелистите обаче оцеляват и продължават дейността си. В този смисъл, протестантите имат богат опит в битки с тежък институционален натиск при подобен тип политическо управление (Аарент, 1993:65). Някога предците им са се преборили дори с папския двор, власт и армия от свещеници, владели цяла Европа. И нещо от духа им на съпротива явно се е предало през поколенията, защото при среща с репресивния апарат на тоталитарната комунистическа власт те съхраняват себе си и вярата си, макар че много от тях да са репресирани. Това е една от причините да са пълни с решителност независимо от противника срещу себе си.

1. База за появата на джендър теорията (Дж.Т)

- а. Феминизъм (Ф.).** Ф. е система от схващания, инициирани социални движения, най-общо стремящи се към постигане на женски права и изравняването им с тези на мъжете²⁸. Ф. има различни профилирани направления, съобразно идеите и вижданията на инициаторките и поддръжниците си. Ф. бива: възрожденски, материален, посткомунистически, радикален, *лесбианизъм* и пр.
- б. Права на детето.** През 1989 г. в ООН е приета Конвенция за правата на детето²⁹. Тя е последвана от други подобни актове, чийто обект са детските права. Подобно на повечето

²⁸ Караджова, М. *Защо феминизъм е мръсна дума*. 23.02.2015 г. <https://goguide.bg/koi-kakvo-zashto/1528-ZAShto-FEMINIZYM-E-MRYSNA-DUMA> (Последно посещение 20.03.2019 г.).

²⁹ Конвенция на ООН за правата на детето. https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org/bulgaria/files/2018-09/CRC_bg.pdf. (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

демократични инициативи, тази също е нож с две остриета, според максимата на Уинстън Чърчил за демокрацията като най-трудно управляема „машина“ в историята на Човечеството...“. В случая с децата ситуацията се усложнява от факта, че те са в различни ситуации – социално и икономически, а и като правен статус. Тези, които израстват в семейна среда, до пълнолетието (18 г. възраст) са под опеката, грижата и отговорността на родителите си, за разлика от другите, които са без семейства и родители. Има и жертви на насилие. Нелогично е едните и другите да бъдат третирани по един и същи начин от съд, държавни и социалните служби, защото всички са с различни проблеми. Идеята за равнопоставеност е добра, но има опасност от прекомерна намеса на институциите в семействата, а и в отношенията между родители и деца. Този проблем не е решен и практиката показва, че през годините зачестиха казусите с намеса от страна на службите в отношенията родители – деца, предизвикала щети и вреди. Стигна се до отнемане на малолетни и непълнолетни от семейства с предаването им на чужда приемна грижа. У нас подобен случай нашумя, след като съд в Германия отне малко дете от българско семейство, след автомобилна катастрофа. Социален работник се усъмнил, че нараняванията били от упражнено насилие и малкото е отделено от родителите си и предадено на други хора за отглеждане. Протести в Германия и България заставиха съда да преразгледа решението си, след което се оказва, че действително са претърпели катастрофа, от което са и раните на детето. То бе върнато на родителите си³⁰, но травмата от това, че е било отделено от тях насилствено трудно ще се изличи от съзнанието на детето, а и от това на родителите му – усещането за несправедливост, натиск и безпомощност у всички тях, макар и под мотото за „грижа“ на социални служби към децата в съгласие с максимата „Пътят към ада е осеян с добри намерения“. Днес семейството обмисля да напусне Германия – заради безпардонната намеса на „всесилните“ социални служби в живота им. А подобни случаи в ЕС не са малко в последните години. И в Канада и САЩ се случват подобни нередности. Парадоксално е, че заради децата се погават правата и на родителите им (а и на децата, защото и те страдат не по-малко от родителите си). По-сериозният проблем обаче е, че в името на

³⁰ Щастлива развързка: отнетото бебе в Германия е върнато на родителите му. 04.03.2020 г. <https://www.bgonair.bg/a/2-bulgaria/187937-shtastлива-razvrzka-otnetoto-bebe-v-germaniya-e-varnato-na-roditelite-mu> . (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

„еднаквото“ или „равнопоставено“ третиране са приравнявани криминогенни с некриминогенни прояви. С други думи, заради престъпно поведение на едни, биват натоварени с отговорност други родители, което мълчаливо превръща невинните в престъпници по подразбиране, заради виновните. А световната практика в правораздаването определя всеки за „невинен до доказване на обратното“. Но същото се е изкривило и е станало обратното – „всички виновни до доказване на противното“. То пък въвежда и следващия абсурд: внушението, че властта – полиция и администрация – е едва ли не „по-загрижена“ за децата от тези, които са ги създали – родили, възпитавали, отглеждали и изхранвали до пълнолетие – родителите им. Което е силно смущаващо, защото отношенията между хората не се развиват по параграфи, а в личен контакт, чрез общуване, което се изгражда и развива във времето.

- с. Сексуалност (С.) – хетеро (ориентация).** Взаимоотношения между двата пола са деликтна област, а сексуалността (С.) – вероятно най-деликтната в човшкото битие. (Куби, 2019:174). На нея са посветени едни от най-важните събития в човския живот: раждане, детство, юношество, чувства – любов, брак, семейство. Хетеросексуалността винаги е била приемана за *нормална* сексуална ориентация у човека (Брек, 2002: 39, 67). В същото време в Библията навсякъде се осъжда хомосексуализмът, както и практикуващите го. В книгата Царе, 22:46, те дори се *изтребват* и ги наричат „мъжеложници“ (мъже, правещи мерзост (секс) с мъже – I Тимотей, 1:10). А то се определя като престъпление и срещу святостта на Бога. В основни текстовете се казва: „И създаде Бог човека, мъж и жена ги създаде“ (Синодално издание), а в протестантския превод: „Мъжки и женски пол ги създаде“ (Битие, 1:27). Християнският богослов Вл. Иеротич, (Иеротич, 2014:159) говори за сложност в общуването между мъжа и жената, като подчертава, че в брачните отношения мъжът владее тялото на жената и обратно – че тя владее тялото на мъжа си, което са цитати от Библията.
- d. Бисексуалност, травестизъм, транссексуализъм.** Най-безобиден и лесен за постигане е травестизмът. Това е промяна на облеклото и външния вид с цел отъждествяване с противоположния пол: мъже обличат женски дрехи и жени – мъжки, за да се отъждествят с божество, дух, поведение и да изиграят появата или представят същността му пред хората

(еманация, инкарнация, възплъщение и пр.)³¹. Съществува открай време при култови, религиозни практики и е натоварено с различна семантика. При следващото ниво – бисексуалност – практикуващите извършват ту хетеро-, ту хомосексуални действия, затова бих я определил като „междина позиция между хомо- и хетеросексуалност (Куби, 2019: 85). Но хората, стремящи се към нови и нови експерименти с тялото си, понякога преминават във фаза, от която няма връщане, или поне трудно се постига предишното състояние³². Това са тези, които решават да променят пола си. Те са с хомосексуални наклонности и приемат за некомфортно настоящото си (по рождение) физическо и полово състояние. Поради това предприемат цялостна физическа трансформация. От мъже те решават да се превърнат в жени или обратно – от жени в мъже. Историята познава много такива случаи. При тях е най-сложна, защото е необходима операция. Мъжете, желаещи да се превърнат в жени, се подлагат на доброволна кастрация, а жените, които искат да станат мъже – на формиране на някакъв тип пластика. Това не става безкръвно: необходими са хирург, скалпел, конец, операционна, болки и дни наред хоспитализиране.

- е. **Хомосексуалност (гей).** Засягам хомосексуализма като контрапункт на хетеросексуалността, винаги приемана за норма в християнството като естествена ориентация на човека и основа на взаимоотношенията между двата пола – мъжки и женски. Освен всичко друго хомосексуализмът има участие в подготвяне на обществото за Дж.Т., която се появява след него. Към хомосексуализма водещи имена в психоанализата, като Зигмунд Фройд, Карл Густав Юнг, Алфред Адлер и др., се отнасят критично и подчертано негативно. Всички те го назовават „отклонение“ от нормалното и вид психическо заболяване. Дори предлагат форми за лечението му. Същото смята и социоложката д-р Г. Куби, основен опонент на Дж. Т. (Куби, 2019:241). Подобно твърдение се подкрепя и от Американската асоциация по психология (АПА), а същото смятат и психолози (Брек 2002, 68, 83). Вероятно затова хомосексуалните разговорно са наричани „обратни“ – заради противопоставяне на „правата“, приета за нормална хетеросексуална ориентация сред хората). В същото време хомосексуализмът отдавна е приет в обществото като допустимо и „естествено“ явление (Брек, 2002: 68). Постигнали са

³¹ Валерия Фол: *Кукерите вече са част от фестивалната култура*. 22 януари 2012 г.. <http://m.focus-news.net/?action=opinion&id=20217> (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

³² Тонева, Ст., Пройчева, Д. (Редактори). *Патология ли е транссексуалността?* <https://bit.ly/2Lbc3vv>. (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

го техни лобисти в сферата на социалните науки, политиката, правото. Идеята им обаче, че хомосексуалистите трябва да имат права, повдига контравъпрос: а хетеросексуалните нямат ли такива и какво става, ако „правата“ на едните се озова в конфликт с тези на другите? Няма ясен отговор на този въпрос. За да контрират подобно виждане, хомосексуалистите внушават, че състоянието им е природно обусловено, дори зададено по рождение, поради което е и непроменимо (с което и целят да отхвърлят личната си отговорност в случая). Според опонентите им обаче, ако това беше така, родените еднояйчни близнаци задължително щяха да имат една и съща сексуална ориентация – или само хетеро-, или само хомосексуална. Практиката обаче показва, че може единият от двамата да е с хомосексуални наклонности, а другият да е хетеро- (Куби, 2019:242); (Nocolosi, 1991:76). Което подсказва, че върху наклонностите у човека оказват влияние различни фактори от детството, семейството, средата и пр., поради което твърдението, че хомосексуализмът е „предопределен“ или „зададен“ по рождение, е несъстоятелно. Въпреки това поддръжниците му успяват да наложат внушението, че тяхното състояние е... „нормално“ и „непроменимо“. На тази база, представяйки абнормалността си като „нормалност“, закономерно се появява и Дж.Т., за което става дума в следващата точка. В тази посока се развива и позицията на АПА, както и позицията на отделни психолози (Брек 2002, 68, 83).

- f. Истанбулска конвенция.** Успоредно с теорията, се появява и идейна правна нейна основа. Такава е въпросният документ. Той е приет на 11 май, 2011 г., и е влязъл в сила на 1 август, 2014 г. под заглавие „За правенеция на насилието над жени и домашното насилие“³³. Той е юридическа база, която административно „разтваря вратите“ за въвеждане и налагане официално на нова терминология – отношение към сексуалните нагласи и отношение у гражданите от ЕС. Конвенцията на официално ниво формулира израза „джендър“ (лат. Gender), със значение на родов, „социален пол“. Дотогава думата, която се използва повсеместно, е „секс“ (лат. Sex) и се отнася и до два пола – мъжки и женски. След 2014 г. теоретически се открива възможност за тълкуване на израза „джендър“ и използването му и с ново значение и вече нови, социални измерения. Макар и неприета, нито ратифицирана от всички членки на ЕС, тя

³³ *Ето го пълния текст на Истанбулската конвенция.* 24.01.2018 г.
<https://www.24chasa.bg/mnenia/article/6679109>. (Последно посещение, 20.03.2020 г.)

постепенно се възприе и разпространи. В нея отново се повдига темата за „насилие“ над жени, за което, естествено, пак са виновни само мъжете. Приема се по традиция, че те са агресивни, оттам „лоши“ и природно, сякаш само те, склонни към девиантно поведение, а и се подчертава пак колко онеправдани са жените. *Неслучайно и в тази конвенция повсеместно се говори точно за права на жените, но никъде не става дума, за каквито и да било права за мъжете. Това води до две възможни заключения: първо, създава се впечатление, че мъжете имат най-големите права на света и че нямат никакъв дефицит от такива, и второ – че жените нямат права; поне не достатъчно.* Но никое от двете твърдения не е вярно. По-долу изяснявам основанията си за това.

2. Джендър теория (Дж.Т.) – надстройка, „корона“ на изброените движения и социални явления

Дж. Т. се появи в последните години и се разраства, а днес вече придобива форма на широко движение в Западния свят. Както стана дума, има основания и мотиви за появата ѝ. И отново, всичко започва с идеята за стремеж към свобода и права на някого.

- a) Свобода, „освободеност“ или... свободия? За основен инициатор, „причинител“ на движението към „освободеност“ в човешката личност се прима философът Херберт Маркузе (1898 – 1979 г.) с неговия труд „Ерос и цивилизация“. Под знамето на идеята за „освобождение“ от всякакви възможни окови и ограничения там ученият въвежда принципа за тотален либерализъм, граничещ със свободия (Маркузе, 1993:40 – 41). Подобен стремеж към свобода в света и бягство от всякакви ограничения в него християнският апологет Франсис Шефър (1912 – 1984 г.) нарича достигане „линията на отчаянието“ (за такава граница в развитието на световната идейна мисловност той приема появата на Съорен Киркегор като баща на цялата съвременна философска мисъл и създател на екзистенциализма). Шефър го нарича „първият, преминал линията на отчаянието“ (Шефър, 1990:13-19). Какво има предвид той? Тази „линия на отчаянието“ свързва със старата култура на Западния свят, която се гради върху определени патриархални и християнски ценности и идеали. В нея хората ясно различават добро и зло, поради което се и ориентират за посоката, в която да живеят и да се развиват. Сриването на този свят и неговата ценностна система е именно достигане „линията на отчаянието“ и живот вече отвъд нея. Съвременният свят днес съществува и се развива именно там.
- b) Създателка на Дж. Т. е Професор Джудит Бътлър (1956 г.) – учен, завършила социология в Йейлския университет (1984 г.) с докторска степен. Тя е и професор по риторика към Калифорнийския университет в Бъркли, а от 2006 г. ръководи катедрата по философия „Хана Аарент“ в Европейското висше училище в Швейцария (Куби, 2019:85). Тя написва книга, озаглавена „Безпокойствата около родовия пол“, в която подробно излага схващанията и теорията си. Този труд става основа на Дж. Т. Интерес

представява това, че в началото, преди изложението, се казва, че изданието е финансирано и се публикува в рамките на „Проект за преводи, свързани с гей и лесбийска проблематика“ (Бътлър, 2003:5). С други думи, произведението е финансирано изследване, акцентиращо върху *хомосексуалните отклонения* в човешкото сексуално поведение, развитие и наклонности. Което хвърля светлина върху основни насоки, мотиви и стремежи на авторката.

- c) Дж. Бътлър е хомосексуалистка (лесбийка) и схваща двуполовата биологична конструкция на света като „затвор“, а предопределението на природата в тялото ѝ като жена – за „диктат“ (Куби, 2019: 85). В сексуалните си наклонности и интереси авторката приема различни роли – тя е ту мъж, ту жена и явно това поведение ѝ допада, поради което и започва да приема състоянието и интересите си като вид „норма“, или като *естествени*, а отстраняването на всякакви препятствия, намиращи се пред наклонностите и желанията ѝ, като „постигане“ на вид ... „свобода“. Под това мото явно започва да протича и животът ѝ оттук насетне. Въпросът е, че девизът, известен от Френската буржоазна революция – „свобода, равенство, братство...“³⁴, на който Дж. Бътлър се опира в случая, е от ценностна система, отдавна оспорена от реалността (Победоносцев, 1999:309).
- d) Внимателно погледнато, идеите, която разработва авторката, са наситени със сложен изказ и съдържат труден за разбиране философски език, пълен с непонятна изразност (Бътлър, 2003:88, 104, 131, 157 и др.).
- e) За да оправдае теорията си, тя атакува традиционното семейство и хилядолетната му ценностна традиция с твърдения, че „брак се сключва с „произволни актове на „кратковременна свързаност“; твърди, че половият диморфизъм уж е само социален, отричайки биологичното му предопределение; променя словесната дискурсивна позиция, като въвежда израза „родов или „фиктивен пол“ – *gender*“, с който предлага да се отмени традицията, като се замести *същественното*, същността в тях, с прилагателно – вместо *мъж, жена* – „мъжки“ и „женски“, където пък изпуска думата *пол* (Бътлър, 2003:28)³⁵.
- f) Но с това нововъведение тя внушава съществуването на някаква „културна принуда да станеш жена“ (Бътлър, 2003: 24, 25, 170), сякаш полът не е даден по рождение и е нещо, което не съществува извън социума. Тук цитира Симон дьо Бовоар: „жена не се раждаш, жена ставаш: (Бътлър, 2003:69, 70-71).
- g) В света на Дж. Бътлър и новоразработената от нея философска система деца „не се създават“, а се „проектират“, като за целта могат да бъдат използвани изкуствени технически средства, като донорство на сперма, яйцеклетки и евентуално...

³⁴ **Аджанов, Св.** *Liberté, Égalité, Fraternité... (Свобода, Равенство, Братство)*. Триумфът на деспотизма е да се приемат робите за свободни. <https://www.eurochicago.com/2015/01/liberte-egalite-fraternite/>. (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

³⁵ В случая *male* и *female* в английски език са прилагателни, съответно означаващи „мъжки“ и „женски“. В същото време в езика се е наложила употребата на *male* за означаване не съществително, а именно „мъж“ и съответно *female* означава „жена“ въпреки. Тоест прилагателните мъжки и женски, се ползват вместо съществителните „мъж“ и „жена“. Това наложена, макар и погрешна употреба на прилагателни вместо съществителни, която определено може да се впише в описанието от автора на развиващата се джендърна идеология на смесване, уравниване и обезличаване на половете (Бел. ред.).

„инкубатори“ за самото оплождане, раждане, развитие и растеж на децата (Куби, 2019:88, 89). Очевидно идеите Дж. Бътлър за революционни промени са толкова мащабни и тотални, че трудно обяснимите ѝ намерения са взети сякаш от страховит футуристичен филм. С времето визията ѝ за света обхваща все по-широки области от живота, като освен семейните устои тя си позволява да постави под въпрос репродуцирането на хората. Тя поставя под въпрос и нещо друго, твърде важно:

- h) Чрез атакуване на пола на практика тя отменя... самия пол (Куби, 2019:185) с думите: „Полът е илюзия. Той фактически не съществува“. Стъпка на вижданията ѝ е въвеждането на нови изрази и понятия, които да заместят тези, с които светът е свикнал и които тя определя като остарели. На практика, тоталитарните движения по света пряват точно това: променят езика и разпространените понятия в него, като на тяхно място въвеждат нови. В случая това са изразите: джендър, социален пол, родов пол, куиър изследвания и пр. (Куби, 2019:176-177).
- i) Дж. Бътлър деконструира двуполовата секуалност, сякаш за да нагоди целия останал свят към себе си и своите странни виждания за живота, а и тези на последователите ѝ. (Бътлър, 2003:81 – 83). Друг е въпросът дали нейната проактивност, опитваща да отмени хетеросексуалност, семейство и пр., не е проява на „свръхпроникващо, нарцистично либидо“, според З. Фройд, цитиран от Маркузе (Маркузе, 1993:38).
- j) В усилията си да го постигне, Дж. Бътлър получава обществена подкрепа в лицето на ЕС и различни феминстки, хомосексуални и пр. общества. (Куби, 2019: 141). Но джендър идеолозите измислят и други изрази:
- k) Един от тях е „хомофобия“. Въведен е от гея активист Джордж Уайнбърг с цел отхвърлящите хомосексуализма да бъдат представени като „душевно болни“... (Куби, 2019:197). Целта е да парират предварително всякаква съпротива срещу инициативите и дейността им. Фактически „хомофоб“ обозначава противниците на Дж. Т. С други думи, който се противопоставя на евентуални административни мерки и спорно законодателството, толериращо Дж. Т. и оказващо натиск върху естествената хетеросексуалност, се заклеява като „хомофоб“, „сексист“, „враг на правата на човека“, „враг на човешката свобода като цяло“ и др. (Куби, 2019:152 – 153,162).
- l) Следващата особеност в системата на Дж. Бътлър е, че тя въвежда израза „перформативност“, нарича дуалната половост на света „принудителна хетеросексуалност“; отношенията между мъжа и жената – „перформативност“, сякаш сложното им общуване е безсмислен „театър“ (Бътлър, 2003: (26, 31) и пр. С това внушава, че сякаш културната традиция насилствено им е вменила анатомични, биологични и физически, взаимно допълващи се различия, намекайки, че е „естествено хората да са неестествени“, т.е., хомосексуални и други, но не и хетеро- (Бътлър, 2003:39)¹ що се отнася до особеностите, различията и начините на общуване между двата пола (мъжки и женски), което означава, че от перспектива на разработената от нея система (Брек, 2020: 84, 85) общуването между двете половини на човечеството са всъщност... театър. На пръв поглед това не изглежда като особен проблем. Безспорно, отношенията между двата пола представляват сложен комплекс от пластично-вербална (и невербална) изразност и комуникация, което дава богатство

във взаимоотношенията им. Само че, в случая авторката изключва анатомичната и биологична *предпоставеност* и дори *предопределение* на изразността между двата пола, характеризираща човешките взаимоотношения (Илиев, 1997:11-13). Извън това, в думите ѝ определено има доза истина. Въпросът обаче е, че нейният дискурс представя споменатите анатомични характеристики основно като „културна и социална“ особеност, но не и като биологична категория, определена по рождение, което е всъщност по-сериозният проблем в теорията ѝ. Защото подобно твърдение води до подкопаване основите и извечността на тази онтологична предзададеност и иманентност сред хората – мъжа и жената, заедно с хетеросексуалното семейство, което те създават като основна човешка общност, с която „почва цивилизацията“ според богослова Вл. Йеротич, (Йеротич, 2014:158). Но чрез въвеждане на израза „перформативност“, т.е. *актьорско, ролево изиграване* (Бътлър 2003:12), се внушава, че всичко в човешкото поведение е фасада или въобразяване, представа и фантазия. Ако обаче със силата на актьорското превъплъщение той си представи, че е камък, това изобщо не го превръща в такъв, колкото и да си е повярвал, а и да е внушил на другите, че е точно това (на сцената).

- m) И очевидно, като учен постструктуралист тя твърди именно това. Но в случая удобно изпуска факта на същностното състояние на човека, което не се променя толкова лесно, колкото външността, независимо от желанията и намеренията му. Ако неговата фасада може да е перманентно изменчива, според настроенията, то съдържанието остава неизменно, независимо от козметичните промени, който всеки може да направи с външни усилия. Вътрешността обаче е това, което почти не се променя, независимо от опитите да се внуши точно обратното с усилия отвън.
- n) Освен всичко друго в теорията си авторката често употребява изразите „власт“, „властта“, „властови“, „властнически“, сякаш властта е самостоятелен обществен *субект* (Бътлър, 2003:33 и др.), вмениявайки в управляващите структури личностни особености и характеристики, каквито там де факто няма. Заедно с това властта е третирана като основополагащ фактор, който не е нищо друго освен средство, граждански обусловена политическа конструкция, която да служи на обществото, а не да се превръща в самостоятелен субект или самоцел, а още по-малко да го атакува и подрива устоите му.
- o) С последователни действия и работа по спечелване на симпатизанти и поддръжници само за 20 г. (Куби, 2019: 83, 90, 179.) джендър теорията (Дж.Т.) на Дж. Бътлър се превръща в джендър идеология (Дж. И.), (Бътлър, 2019:376-377). Тя обаче има своите „подводни камъни“, поради което и реалността на постигнатото търпи сериозна критика въпреки дадените изначални обещания.
- (i) „Поддръжниците на джендър идеологията обещават свобода, но пораждат сексуална зависимост; говорят за любов, а поощряват неограничено удовлетворение на половия нагон, с което фактически унищожават любовта.
 - (ii) Говорят за отговорност, но тласкат хората към поведение, което принизява другите до обикновени сексуални обекти. Агитират за свободен избор на пола, сексуалната ориентация и идентичност, но

отричат възможността да се премине от хомосексуалност обратно към хетеросексуалност.

- (iii) Пропагандират безопасния секс с презервативи, но не могат да спрат експлозията на болестите, предавани по полов път, нито пък могат да предотвратят нови ХИВ инфекции при мъже, които правят секс с мъже.
 - (iv) Твърдят, че искат да защитават децата от насилие, но унищожават чувството им на срам, като ги правят беззащитни срещу сексуални посегателства. Искат да засилят самоутвърждаването на децата, но унищожават тяхната невинност и детството им.
 - (v) Насърчават *правата на децата*, но правят децата беззащитни, като унищожават семейната им връзка с родителите (Куби, 2019:377. *Противоречията на сексуалните революционери*).
- р) Джендър идеолозите нашироко използват термина ЛГБТИ, който е акроним (Куби, 2019:84-85) от *лесбийки, гей, бисексуални, транексуални, интер-* и пр. сексуални. Въпросният акроним обаче непрекъснато променя значенията си с добавянето на все повече букви – *LGBTQQIP2SSS+*“, което означава: под въпрос, куиър, интерсекс, пансексуал, ту сипирт – с две души, андрогини, асексуални, а + - всякакви други възможни варианти.
- q) Трансформира се традиционното разбиране за семейство, като *баща и майка* се заместват с родител 1 и родител 2.

Първо следствие от Джендър идеологията – вече съществува и „трети пол“

В резултат от гореописаното в обществото се пови и вече се широко се разпространява новото фабрикувано понятие „трети пол“, (Куби, 2019:171 -172). Една от характеристиките на тоталитарните диктатури е измисляне на нови думи, които да се превърнат в понятия, а чрез това да започнат да се фабрикуват “нови хора“, нови общества, които обслужват интересите на съответния елит (Бътлър:2003:34-35, 63). Горе-долу нещо подобно представлява и пропагандата на Гьобелс. Г. Куби дава пример с мрачна и властническа сатанинска символика, каквато определени среди в съвременния свят толерират. Подобна може да се наблюдава например в рок изпълнение на Лейди Гага, при което тя ражда нова раса от хора и се движи около тях като зомби във време на масови оргии (Куби, 2019:227). А всички тези идеи вкупом говорят откровено за *дехуманизация*, поне според определението за нея от автора на „Воля за власт“ (Ницше, 2009:665). В този смисъл джендър идеологията сякаш попада точно на „мястото“ си.

Второ следствие: трети, но не последен, а пол пореден

Истанбулската конвенция, за която стана дума по-горе, с факта на съществуването си постига и още нещо. След подчертаване отново на ошетеността и слабостта на жените, прокарва и идеята за наличие на „други“ полове. Но с това косвено се атакува и традиционното хетеросексуално семейство. И стига толкова далеч, че вече на административно и властово ниво се прокарват изрази дори и без да са приети след широк

обществен дебат (което е логично в условия на една съвременна демократична действителност). Заточва вече да се говори за „Родител 1 и „Родител 2“ като за нещо естествено и съвсем нормално, каквото то не е. А всички сме израснали с двама родители: той – баща, а тя – майка. Днес обаче, в името на какво точно се налага да преобръщаме света и представите си за него? В името на спокойствието на шепа хора с твърде неясна сексуална ориентация, намерения и наклонности? (Куби, 2019:199).

Стремежът към сваляне на всякакви табути и ограничения в посока уж „освобождение“ от ограниченията достига до крайност, в която вече всичко става възможно, даже и невъзможното. Светът сякаш претръпна, че вече ежедневно се говори за десетки, стотици и дори хиляди... „полове“. Линията на отчаянието, зад която вече няма никакви ограничителни крайности, отдавна вече е прескочена, при това с много, според определението на религиозния мислител Фр. Шефър (Шефър, 1990:15-20). Но както справедливо отбелязва за нея Г. Куби, „очевидно е, че в този случай тя е загубила контакт с реалността (Куби, 2019: 86)“. Останалите психологически твърдения имат вид просто на словесни конструкции, които, макар и твърде интересни теоретично и дискурсивно, нямат нищо общо с действителността. В случая Дж. Бътлър явно държи да представи личностните физически проблеми на своето съществуване и себесхващане като водещи в света, отричайки твърденията на онези, които не мислят като нея и вярват в съществуването на биологичния пол. Няма как човекът да е едновременно биологически полово ориентиран и в същото време – идейно и словесно да е формулирано, при това с „доказателства“, че не е такъв (Шефър, 1994:14-15). Трудно ми е да осъзная що за човек трябва да е този, който е решил да се изправи, да излезе срещу цялата природа на света, дори и срещу човечеството, отричайки напълно дуалното му полово разделение.

3. Възражения срещу джендър идеологията

- (a) Преди Дж. Бътлър и независимо от нея, светът (човечеството) винаги е бил разделен на две половини (откъдето и идва и изразът „пол“ – половина; *два „пола* (на български) – две половини: мъжка и женска, а разликите между тях винаги са обяснявани със същесвително, т.е., *съществено*, основно, като характеристика. Дж. Бътлър без свян посяга точно на тях като основания и съдържание. По думите на Г. Куби, „За първи път в историята „един посредствен ум“ си позволява да ги атакува“ и да подложи на омаловажаване точно тази онтологична и установена вековна природно-традиционна конструкция на човечеството – пола, целейки да я омаловажи, разруши и дори унищожи (Куби, 2019:81 – 85).
- (b) Възражения на ниво култура. Светът и обществото винаги са били изградни съобразно дуално полово разделение – мъжка и женска част. Например, архитектурата на дворците задължително включва женски и мъжки части. Външното помещене е мъжката част, а вътрешните, покоите – женската, скрита лична част от вътрешната архитектура. По същия начин са устроени и храмовете. Колоните от античните храмове носят в себе си

елемент на женственост, по-специално Йонийския тип, защото е раздута в средата, напомняйки за женското тяло. Амфорите са част от същото наследство и подчертано носят женски форми – по-тясна част около това, което са раменете, и по-широка част, която символизира женския ханш. При мъжете това са раменете – по-широки, по-здрава мускулатура, което определя обществени сгради като Капитолия в Рим да носят подобни характеристики на мъжествеността.

- (c) Възражения на ниво изкуство. Още от Античността интериорът на сградите, както и обществени места са обсипани със скулптури – мъжки и женски. Те имат своята по-дълбока същност, защото представят божествеността в света, чрез образите на различни богове, но винаги с някакъв пол – мъжки или женски. Това са Афродита или Венера Милоска, Хера, Ниоба, Марс, Хермес, Зевс и др. Въпреки че хомосексуализъм съществува в древността, никой ваятел или стенописец не си е позволявал да изобрази същество без пол или с липсващи полови органи, които са основния определител за съответния герой – мъжки или женски.
- (d) Възражения на ниво футуризм и космически изследвания. Преди години (1973 г.) екип от учени създаде космическата сонда „Пионер – 10“³⁶ и я отправи на галактическо пътешествие в междузвездното пространство. На нея, върху метален панел, са били изобразени две голи човешки тела – мъж и жена, като послание към далечни светове и евентуално разумни цивилизации. Явно в екипа не е имало хора с неопределна полова принадлежност или сексуална ориентация (от рода на дж. идеолозите), защото тогава са щели да изпаднат в трудно преодолим конфликт – какво точно да бъде изображението (мъж, жена или нещо трето), кой би бил „дискриминиран“ от подобен изглед“, „дали не трябва да помислим и за други `видове пол`, за да няма `дискриминиране` спрямо някой новопоявил се такъв, различен от съществуващите и пр., поради новите внушения, че „пол“ не съществува...“ (Бътлър, 2003: 25,47,106 и др.).
- (e) Възражения от гледна точка на зоология. Защитниците на Дж. И. никъде не коментират факта, че не само човекът, но и животните също са полово диференцирани. Т.е. разделени са на два различни пола – мъжки и женски, а не на повече полове. Това го има и при насекоми, членестоноги, висши бозейници, костенурки, риби и пр. След като твърди, че „пол не съществува, а бил само илюзия“ в човешкия свят, това дали би означавало, че някой джендър идеолог би се заел да дресира животните, старейки се да им обясни, че и в животинския свят „не съществуват“ такива неща като мъжки и женски пол? Ами как става в такъв случай размножаването, поради което и до днес съществува животът на Земята?
- (f) Възражения на ниво биология и... теология. Размножаването при животните, но и при хората, става категорично заради наличието на пол

³⁶ Пионер 10. Източник: Уикипедия. <https://bit.ly/3pC2lvJ>. Последно посещение, 20.03.2020 г.).

(мъжки и женски), но и поради факта, че естеството или природата, или ако щете Всевишният, са оставили ред, начин за размножаване – при съединяване на мъжка полова клетка, сперматозоид, с женска – яйцеклетка, вследствие на което се осъществява оплождане, а след това почва бурно развитие на новия организъм, на това чудо – живота. И така е откак свят светува. И един ден в него се появява философ като нея³⁷, който в старанието си да преобърне словесно представите за всичко това с абсолютно недоказуемите си твърдения, че „нямало мъже и жени“, сякаш опитва тотално да пренапише историята. Все пак светът и животът продължават да съществуват, подчинени именно на двуполовостта – мъжки и женски индивид, без значение от възможно контратеоретизиране със сложна изказност и опит да бъде отречен философски факта на съществуването ѝ.

- (g) Възражения на ниво кредо и схващания за света. Опасността от прокламиране на дадено вярване произтича от погрешните негови постулати, защото те обикновено се отхвърлят точно заради директната си погрешност. По-сериозните проблеми идват тогава, когато в твърденията има и доза истина, защото заради и заедно с нея се прокарва и неистината. Поради това се и твърди, че най-опасната лъжа е половинчатата. Безспорно е, че взаимоотношенията между двата пола имат и социални измерения и функции. Върху тях човешката култура е оставила своя отпечатък през историята. Това няма как да бъде отречено поради факта на битието през вековете. И няма как самите хора да не са оказали влияние върху формирането и градежа на взаимоотношенията между жените и мъжете. Това е очевидна истина. Факт е обаче, че освен социални различията между половете са анатомически. Това няма как да бъде отречено, защото също е истина. Покрай първото истинно твърдение, проф. Бътлър обаче прокарва и второто, неистинното, твърдейки, че различията са само социални, но е и биологически“.
- (h) Възражения на ниво самоирония и чувство за хумор. „Е, такова животно няма!“. В българската фолклорна традиция съществува анекдот, който илюстрира, а и пародира подобни върдения, далеч преди Дж. Бътлър да се роди. Един човек никога не бил напуснал селото си. Веднъж излязал от него и за пръв път в живота си посетил столицата, където влязъл в зоопарк. Там съзрял животно, каквото никога в живота си не бил срещал – жираф с неговата абсурдно дълга шарена шия и безкрайно странна визия. Гледал го човекът, обикалял клетката и се чудел. Накрая решително отсякъл: „Е, такова животно няма (не съществува)!“. Изявленията на създателката на Дж.И. много приличат на това. С тази разлика, че при нея абсурдността изглежда още по-голяма. Родена от майка – жена, създадена от баща – мъж; цял живот обитавала свят само с два пола, тя един ден, бидейки жена

³⁷ Бътлър...

с всяка своя клетка, заявява на родителите си и на света: „Вие, мъже, жени, не съществувате! Пол няма и никога не го е имало. А тази идея – за мъжки или женски пол – е „заблуда“, „фикция“, „измама“ и „илюзия“. Светът може да живее и без това“. Последното е авторова ирония, свързана с крайни твърдения на Дж. Бътлър (като идеите за бебе в епруветки един ден, инкубатори за репродуктивност и пр., звучащи футуристично, стряскащо и меко казано, абсурдно).

4. Реакция в обществото (протестантско и друго) към въпросната идеология или „сблъсък (на „титаните“)

Както споменах, протестантите имат опит в борбата за остояване на себе си, идеите, вярванията и вижданията си, независимо от това кой е срещу тях и на колко силен или тежък натиск са подложени от негова страна. По-горе стана дума и че хората вече са претърпнали към противоестественото състояние на човека след шумно представяните „проблеми“ и стремеж за права на хомосексуалистите. Въпреки това, според протестантските виждания, почерпени от християнската вяра (а тя е градена въз основа на текстове и послания в Библията), хомосексуализмът е противоестествено състояние, нарушаващо природния (богоустановен) ред в човешкото общество, а следователно и волята на Всевишния, като това е категорично заявено чрез християнството. И проблемът не е само с човека, но и с... Всевишния. От една страна, толерантността изисква приемане или поне търпимост спрямо различните човешки странности, включително хомосексуалните. Но когато е засегната предпоставена от Бог норма, сблъсъкът и отрицанието остават неизбежни. Освен това ситуацията се усложнява на следващо и по-драматично ниво. Джендър идеолози вече твърдят не само че природно установен „пол“ не съществува, но и че, от друга страна, личните странности и чудновати ориентации, наречени „полове“, може да бъдат дори хиляди видове съобразно индивидуалните виждания и разбираня на всекиго. И съвсем естествено, острата реакция на обществото не закъснява. Стига се дотам, че срещу хомосексуализма застават вече дори изявени хомосексуалисти – презентатори и общественици. Имена от областта на психологията и социологията също излагат аргументи против.

(а) Електронното издание „Свобода за всеки“ – орган на едноименната правозащитна организаци – посвети на темата брой № 51/2018 г.

(i) Ключова статия в него е тази на д-р П. Вълков, психиатър, в която авторът остро осъжда вижданията на Дж. Бътлър и обществото около онея, като ги нарича „демонични“. В случая той атакува либерализма като цялостна идея, която води до неконтролируема свобода с трудно предвидими, негативни последици за обществата по света. Той аргументирано поставя под съмнение виждането за агресивност у мъжете, давайки пример как „слабите“ жени малтретират и извършват насилие над мъжете, за което не се говори³⁸. При това, в техния случай

³⁸ Вълков, П. *Джендър-идеологията, демонът на неолиберализма*. Свобода за всеки, бр. 51. <https://bit.ly/2X1dLSQ>. (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

не винаги има физическо посегателство, но за сметка на това може да е налице тежък психическия тормоз, който изобщо не е по-лек, нито по-незначителен от физическия. Проблемът в случая е, че поставянето на определен етикет върху някого (да речем мъж) съвсем не изключва възможността той да страда или да бъде онеправдан.

- (b) Три години по-рано същото издание реагира на появата на самата Истанбулска конвенция и смущаващите текстове в нея, според които се внушава, че до преди нея в света е имало толкова много проблеми и липса на права за жените, но с излизането ѝ на бял свят почти всичко вече е наред. Авторът на статията обаче поставя точно това под сериозно съмнение и особено твърденията за „липса на права у жените, при това, тъкмо в началото на XXI в.“, след един бурен XX в., в който те отдавна вече са извоювали толкова много свободи и права за себе си, че трудно бихме си представили нещо повече от това³⁹. Същите резерви около подобни твърдения и претенции сред феминистките, съобразно наличието уж на „безправие“ у жените изказва и социоложката д-р Г. Куби в книгата си „Глобалната сексуална революция“ 3 г. по-късно (Куби, 2019:85, 141).
- (c) „Джендър идеологията не иска права. Тя иска господство“, пише друг автор в електронна статия. Българите (и протестантите, по-специално) са чувствителни по теми като „принуда“ и „диктатура“ заради опита им от близкото тоталитарно минало. Ако авторът на тази статия е прав, то за по-сериозно основание да възприемат налагащата се джендър идеология като заплаха, след което и да предприемат борба срещу нея, не бих могъл да се сетя⁴⁰.
- (d) В интервюта протестанти споделят своето лично отношение към джендър идеологията и съпътстващите я законодателни актове, което е строго критично:
- (i) К. 54, мъж, висше образование: „Полът е даденост от Бога. Той е мъжки или женски“ и няма други полове;
- (ii) С. Д. 50, мъж, висшист, композитор: Твърдо се противопоставя на Истанбулската конвенция. Смята, че психически извратените хора трябва да подлежат на хоспитализиране, а не да повтаряме или разпространяваме техните грешки.
- (iii) Д.П., жена, 38, служачка: „Твърденията за наличие на хиляди полове наричам „духовна зараза“, която няма да доведе обществото до нищо добро, а само ще докара страдания“.
- (iv) Д. К., 38, жена: „Има момче и момиче, мъж и жена, както са природните дадености. Всичко друго са бълнувания. На твърденията на джендър идеолозите за наличие на хиляди полове – бих ги посъветвала да се лекуват“.

³⁹ Алтънов, В. *Нов строй или ново робство?* Свобода за всеки, бр. 51. <https://bit.ly/3hHBMbv>. (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

⁴⁰ Джендър-идеологията не иска равенство. Тя иска господство <https://fakti.bg/mnenia/312214-djendar-ideologjata-ne-iska-ravenstvo-a-gospodstvo> (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

- (v) Е.П., 39, мъж, механик: Заедно с църковната си общност са предприели включване в граждански организации и протести с цел разобличаване на тези навлизащи тенденции, както и участие в конгреси, организирани за защита и подкрепа на семейството.
- (е) Освен гореспоменатите интервюирани български протестанти, критика срещу джендър идеологията отправят и израелски учени. Те остро се противопоставят на идеята за промяна на пола, известна като „трансексуализъм“. Професор Шамуел Пиетроковски и д-р Моран Гершони, двамата изследователи от отдела за молекулярна генетика на Института Вайцман, косвено изобличават вижданията на джендър идеолозите, като атакуват идеята за промяна на пола изобщо, показвайки, че той е биологически предзададен и неизменен, независимо от наклонностите или желанията на притежателите му, както и без значение от оперативните интервенции, на които се подлагат желаещите. Като автор си позволявам да изкажа предположение, че въпросните изследователи, видно от думите в статията им, по всяка вероятност са хора, вярващи в Бог. Възможно е и да са протестанти, защото изказът и отношението им силно напомнят на такива⁴¹.
- (f) Авторът на друга статия директно заявява: „Мъжете са мъже, а жените – жени“, което също представлява косвена критика към твърденията на Дж. Бътлър, че пол не съществува, а бил илюзия. Въпросните изследователи директно говорят за човека като Божие творение и е много вероятно да са християни, съдейки по начина им на изразяване⁴².

Вместо заключение

Въпреки претенциите за решение на съществуващи проблеми, в името на което твърди, че по необходимост се ражда джендър идеологията, всъщност истината е друга. Изявила се като теория, тя се развива в идеология, след което оставя след себе си много повече проблеми от същите тези, които претендира, че е решила с появата си. На практика, увлечените от идеите ѝ за мнимо „освобождение“ от „оковите“ на половата сексуалност са хвърлени в една още по-дълбока пропаст, която точно по този начин съвсем не се преодолява, а дори задълбочава още повече проблемността и сриването в нея на човешката психика. И това е пропастта на релативизма. Докато светът със своите слабости е съществувал въз основа на изградени ценности и ясни стойности, които са абсолютни, линията на отчаянието, за която говори теологът Фр. Шефър, е далеч, а престъпването ѝ – слабо вероятно и съвсем не задължително. Но от момента, в който духовете от бутилките са изпуснати, проблемите

⁴¹ Israeli Researchers Disprove Transgender Propaganda REHOVOT, ISRAEL. 9 май 2017 г. <https://www.lc.org/newsroom/details/050917-israeli-researchers-disprove-transgender-propaganda-1?fbclid=IwAR1DYAKsrkIEQq1a4HZm9h-2hd3oVYpClunkAWL8-CEUnqzuZy5510j-Vqs> . (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

⁴² New Israeli Research Reveals that Men Are Men and Women Are Women https://www1.cbn.com/cbnnews/health/2017/may/new-israeli-research-reveals-that-men-are-men-and-women-are-women?fbclid=IwAR0sfy0UexlYbdL_8JyNuTiwPy5gl8bWtdxu57VcF8euXncx3pntx98-hV0 . (Последно посещение, 20.03.2020 г.).

започват да се вихрят и задълбочават, като се разрастват в геометрична прогресия. И едната бутилка е „краен либерализъм“, а другата – „пълен релативизъм“. Отвъд тях е само едно – неспасяемо, безутешно и безизходно ниво отвъд линията на отчаянието. С факта на съществуването си джендър идеологията напълно го доказва. Ако е фаталист, човек би повярвал в някоя от конспиративните теории – че едва ли не това се прави съвсем целенасочено от поборниците на въпросните конспиративни идеи. Но никой трезвомислещ човек не би желал това да е истина. И любопитното е, че все пак остава група от хора, като протестантите, които все още вярват в консервативните, идеални и абсолютни стойности, в основите на живота, здравата му конструкция и битието. Докато тях ги има, надеждата и вярата в успеха на градивното и положителното няма да загубят смисъла си, както няма да загубят смисъла си ценното и смисленото в живота. Явно е, че тези хора стоят на своя пост, за да се борят срещу всеки пореден естремист и революционер, готов да подпали света и живота на другите само заради нещо, което си е наумил, и заради вижданията си, които предварително е решил, че са правилни, колкото и абсурдни и налудничави де факто да са те. Респект към защитниците и тези, които са готови на остра съпротива с цел *утвърждаването, развитието, разрастването и разпространението на живота*. Което е другото определение за любов.

Посрещането (откъс от новела)

Явор Костов

Във връзка с темата на брой 56 на *Свобода за всеки* „2020 – Повратна точка в историята на вярата, свободата и човешките права?“ предлагам на вниманието на читателите една глава от „Танцът“ – новела, която написах неотдавна. „Танцът“ е художествен разказ за зверствата извършени в т. нар. трудови лагери по времето на комунизма. Връзката с темата на броя сякаш е трудно доловима, но това е само на пръв поглед. Глобалното световно управление (особено видно през 2020 г. с предприетите мерки относно Covid-19), въпреки че афишира принадлежност към ценностите на демокрацията, все по-натрапчиво започва да функционира като тоталитарна машина, незачитаща основни човешки свободи.

Подмяната на вечните библейски морални стандарти с практики, които разрушават семейството, църквата, личната неприкосновеност до голяма степен доказват, че изразителите на „новата“ ценностна система черпят своето управленско вдъхновение от марксистката идеология. А марксизма достатъчно убедително е доказал през годините, че принуждава хората да приемат абсурдите за нещо нормално. И в този ред на мисли, ако думите на френския философ от XVIII в. Волтер „Който успее да ви убеди да вярвате в абсурди, може да ви убеди да извършвате зверства“ са истина, то на тази истина трябва да обърнем специално внимание, защото към настоящия момент тя звучи като зловещо предупреждение за това, което предстои.

Отварянето на очите съвпадна с усещането за остра, пронизваща болка в гърба и една друга, малко по-слаба – в дясното слепоочие. За кратко се бе изгубил, но вече се връщаше в съзнание. Беше студено, мъгливо и чувстваше странен лепкав вкус в устата си. Понечи да се изправи, но тялото му отказа. Ушите издаваха звук на корабна сирена, във възможно най-горната октава, а ръцете му трепереха като на столетник. Груби гласове, идващи ту от близо, ту от много далеч, проникваха безмилостно в мозъка му.

Две силни ръце го хванаха под мишниците и грубо се опитаха да го изправят, но последните дни на гладуване, побоищата в милиционерското управление във Видин и особено пороят от налагане с тояги, който се изсипа преди малко върху главата, гърба и

краката му, го бяха сковали така, че не можеше да помръдне никоя част от тялото си. Последва удар в лицето и псувня, придружена от мазни капки слюнка.

Какво посрещане само! И какво ли го очакваше оттук насетне? Отказа да мисли за това. Още повече, че вече му бе все едно дали ще оцелее, или не. Сега искаше само по-бързо да свърши тази нетърпима болка. А тя не свършваше, само пулсираше. Маршируваше през смазаното му тяло в съвършен ритъм и скандираше същите думи, които за пръв път чу по свой адрес в онази мрачна стая преди седмица: *Христо Александров – враг, виновен, предател.*

Малко по малко погледът му започна да се избистря и звукът и картината в ума му взеха да се синхронизират. Огледа се. Някакви хора с дрипави дрехи щъкаха насам-натам и изглеждаха уплашени, примирени и невзрачни. Появяваха се и изчезваха във влажната, лепкава мъгла. Две кучета *вълча* порода лаеха яростно по някого, когото не виждаше, защото бе с гръб към него. Те бяха вързани в близост до паянтова барака, а човекът срещу тях, застанал на колене гледаше в земята. За миг Христо си представи какво щеше да стане, ако тези разпенявени псета се бяха освободили от ограниченията на синджирите. Кучешкото им правосъдие щеше да превърне клетника в купчина човешка кайма.

Болката го перна отново по гърба и по дясното слепоочие. Удари го силно, но този път вкара в него нещо различно и ужасно – внуши му желание за живот. Убеди го, че не всичко бе изгубено и все още може да диша, да ходи, да тича, да докосва, да иска. Не искаше да умре толкова млад. И не само заради жената и двете момчета, които го чакаха въщи. Искаше да живее заради самия живот. Не му се разделяше с въздуха, с облаците, с небето, с водата и с всички останали наглед нищожни радости, с които всеки нов ден го даряваше, без да заслужаваше.

Силните ръце станаха четири и го завлякоха в мрачно дървено помещение. Там като че

След като стаята позабави въртенето си и спря на място, той лакомо отхапа голямо парче от твърдия хляб и с две ръце надигна алуминиевото канче.

ли нямаше нищо друго освен множество дървени нарове, които приличаха на щайги за домати, но значително по-големи. Лепкавата течност в устата смени агрегатното си състояние. Беше се превърнала в твърда коричка. Леглата-щайги и празното пространство наоколо се въртяха по посока на часовниковата стрелка и той, без малко, отново щеше да потъне в нищото, но се насили и успя. Разсъдъкът остана на мястото си.

Припомни си отделни фрагменти от последните няколко кошмарни дни. Лица, изкривени от гняв, стаи за разпити, болка, недоумение, гняв, обиди, сменящи се физиономии, които задаваха неясни въпроси, болка и... отново болка. Преди тях сякаш нямаше нищо. Имаше чувството, че онова, което бе изживял преди това, се бе случило на друг човек. Детството, младежките вълнения, срещата със съпругата му Мара, раждането на трите им момчета, разкъсващата скръб от загубата на най-малкия, Борил, времето, в което мечтите му

придобиха форма и започна да вижда себе си като бъдещ учител по история, но... Но междувременно се бе случила промяната. Заредиха се онези странни, страшни, луди и зли времена. Дойдоха с идването на комунистите на власт и донесоха със себе си унищожение. Първо, след явяване за справка в кметството, безследно изчезнаха чичо му Иван и братовчед му Стефан, и после, години по-късно, последва изхвърлянето му от университета, справките в милиционерското управление и безформеното усещане за тежест и безпътица. Не помнеше много, помнеше обаче, че всеки път, когато си налагаше да не изрича мислите си на глас, буреносен облак от безнадеждност закриваше небето над него.

Някой влезе в помещението. Усети го по дишането, уханието на хляб и миризмата, идваща от алуминиевия съд, който този някой бе поставил до главата му. Силуетът постоя малко и излезе. Неочакван прилив на сила прегърна тялото на пребития мъж. Събра малкото останали сили, примиренчески прие аргументите на празния си стомах, и в крайна сметка успя да седне.

След като стаята позабави въртенето си и спря на място, той лакомо отхапа голямо парче от твърдия хляб и с две ръце надигна алуминиевото канче. Съдържанието вътре в съда загадъчно намекваше, че би трябвало да представлява бобена чорба. Мъжът идентифицира гозбата по няколкото зърна, които се озоваха в устата му. Течността в канчето беше блудкава имитация на супа, но на него му повлия така, сякаш опитва основния специалитет на луксозен ресторант с шеф-готвач, получил образованието си в Париж.

Усмивка се разля по раненото му лице. Нямахше значение, че слепоочието продължаваше да пулсира болезнено, а коричката на устната се разцепи и оттам тръгна струйка кръв надолу по брадичката, той отново се почувства човек. След като погълна храната, остави настрана алуминиевото канче и се отпусна назад върху дървеното легло. Тежка умора го нападна и той отново затвори очи, и отново загуби представа за времето. Дали бе спал една минута, или цяло денонощие не помнеше, но звукът, дошъл изведнъж отвън и изпълнил цялото помещение нямахше как да не привлече вниманието му. Появи се изведнъж в съня му, хвана го за главата и му напомни отново, че не се намира в хотелска стая, а в подобие на хамбар, лежеше на неудобно дървено легло и неотдавна тялото му за малко не бе направено на пихтия.

Звукът кълтеше отвън. Идваше някъде отблизо и приличаше на тежкия камбанен глас, който помнеше като дете. Само че сега ясно осъзнаваше, че този отекващ шум не носи тържественото настроение на онази, църковната камбана, с който бе свикнал, а с приглушения си шум вещаеше приближаваща заплаха и обещаваше скорошни неприятности. Долови нервно раздвижване отвън. Вратата се отвори, след което влязоха двама мъже от ония – дрипавите. Приблжиха се до него. Единият взе празното канче, а другият го хвана за ръката и го задърпа.

– Ставай – каза рязко вторият в съзвучие с металния глас на камбаната. – Вечерната проверка започва сега.

– Вечерна проверка? – изпъшка въпроса си Христо и продължи немощно: – Не мога да стана. Боли ме всичко. Опитах преди малко, но тялото не ме слуша. Наистина не мога.

– Трябва да станеш веднага! – заповяда същият дрипльо и уточни с мрачна усмивка: – Никой не пропуска вечерната проверка. Извинени са само онези, дето са в чувалите. Само те са освободени. Завинаги.

Мъжът с канчето в ръка се изсмя и допълни:

– Ако не се вдигнеш веднага, може и на теб да подарят един чувал. Хем ще пропуснеш проверките, хем и няма да чукаш камъни. Рахат.

Изведнъж двамата станаха сериозни, бързо го хванаха под мишниците и го изправиха. Краката му, този път не го предадоха. Остана прав, нищо че хамбарът отново се разлиля. Но сега разклащането не трая дълго. Помисли, че ще повърне, но се овладя. Придържан от двете страни, раненият мъж бързо бе замъкнат на плаца, който се намираще на стотина метра от помещението с леглата-щайги. Докато влачеше краката си натам, видя, че същите уплашени, примирени и невзрачни хора с дрипави дрехи, които мерна преди, сега стояха строени в прави редици, като студени каменни статуи. Двамата мъже оставиха пребития мъж в края на една от редиците и се оттеглиха, за да заемат своето място в строя.

Христо установи, че освен подредените дрипльовци, към които принадлежеше и той, имаше и немалко други хора. Облечени в еднакви униформи, те бяха въоръжени с автомати, сочещи към жалката тълпа лагеристи. Последното обстоятелство помогна на пребития мъж бързо да отмести поглед от тях и да огледа другия ключов персонаж от групата на отговарящите за това място. Отпред, изпъчил гърди и сложил ръце зад гърба си напред-назад крачеше висок мъж с червено лице, очила с дебели рамки и кестенява коса, сресана назад. Изглеждаше самоуверен и строг. Редуваше различни настроения в своето продължаващо цяла вечност словоизлияние. В един момент викаше като разгневен каруцар, в следващия говорът му се променяше и звучеше или като подигравка, или като обещание. Думите, излизащи от устата му не бяха отчетливи. Влачеше ги. Начинът му на говорене издаваше, че притежава висок пост в лагера и нисък интелект, който явно бе негов спътник и в живота отвън телените огради.

В началото не се случи нищо особено. Високият мъж, без да крие любовта към собствения си глас, надълго и нашироко обърна внимание на незначителни, досадни подробности от вътрешния правилник на трудово-възпитателното общежитие, както нарече лагера неведнъж. От време на време спираше да ходи, вторачваше се в някой от окаяните си слушатели и след като се уверяваше, че обектът на неговото внимание смирено гледаше в земята, продължаваше с безсмислената си реч. Последва проверка на присъстващите, която премина в прочитането на имена и отговори „тук“, идващи от строената група лагеристи. Проверката отне не повече от петнадесет минути.

Петнадесет минути, но на Христо те се сториха цяла вечност. През всичкото това време мъжът едва се държеше на краката си, но добре знаеше, че точно сега не е моментът да се оплаква. Вложи всичките си останали сили да остане прав и затова, когато прочитането на имената свърши, с облекчение си помисли, че няма да има нищо против да се отдаде на удоволствието да се просне на грубия дървен нар. Никога преди не се бе нуждаел така отчаяно

от сън. Беше се настроил да тръгне към бараката, когато отново чу неприятния глас на началника с червеното лице:

– Пред строя да излезе Руси Енчев!

Тази заповед прозвуча строго и бе последвана от кратка пауза мълчание. Христо се уплаши. Необичайна тишина покри лагера и го зареди с напрежение. Безпокойството, витаещо във въздуха бе лесно доловимо. То и преди не бе кой знае колко шумно, но сега стана тихо като в гробищен парк.

Напред излезе човек на видима възраст шестдесет години, нисък, плешив и изключително слаб. Застана на няколко крачки от мъжа с червеното лице, закашля се силно и дълго, а когато свърши, се извини тихо и погледна смутено в краката си. Ръцете му се тресяха толкова мощно, че дори Христо, от мястото, на което се намираше, успя да долови треперенето им.

– Гражданино Енчев – с полуусмивка заговори високият мъж с червеното лице, – научих, че трети ден не изпълняваш нормата си. Така ли е? Така е. Защо бе, Енчев?! Партията ви храни, грижи се за вас, прави всичко, за да ви превъзпита и да ви направи достойни хора, а вие... Вие с какво ѝ отвърщате! Мързелувате. Това тук да не ви е санаториум или някакъв луксозен курорт, А?!

– Съжалявам, другарю Димитров – тихо отвърна Руси Енчев, докато се насилваше да не се разкашля отново, – няма да се повтори.

– Нямало да се повтори – Димитров се изсмя гръмко, а лицето му стана още по-червено, – нямало да се повтори, че то се е потретило бе, Енчев. Лентяй такъв. Аз колко обещания съм чувал от такива негодяи като теб „няма да се повтори“, „утре ще изпълня нормата“, „ще работя с всички сили за партията“. Глупости! Само искате да се измъкнете и да ви се размине. Нали така, гражданино Енчев? Така е. Синът ти къде е?

Невидим дъх като полъх от студена зимна нощ за части от секундата премина през редиците на опърпаните лагеристи. Христо го долови с кожата си. Усети го с душата си. Разбра го с ума си. Дъхът мина за по-малко от миг, но когато отмина разкри след себе си опустошителната реалност за мястото, на което бе попаднал. Подло отчаяние стисна черепа на новия лагерист. За пръв път в живота си той ясно прозря, че безнадеждността удря много по-силно от милиционерите и че от тези удари боли безкрайно повече, отколкото от бой с дрянова тояга. Устата му пресъхна, а очите му се намокриха. Христо почувства, че дребният, плешив мъж, застанал треперещ пред строя е най-близкият му човек в този момент. Той бе негов приятел, роднина, брат, някой, който в този момент бе свързан със съдбата му повече от всички останали същества на земята.

– Синът ти къде е? – Димитров повтори въпроса си с тон на садист, който искрено се забавлява от страданието на безпомощната си жертва. След това извика силно: – Гражданинът Георги Енчев да се яви пред строя немедленно.

Редиците се размърдаха и напред излезе мъж на около тридесет и пет години. Беше висок, с къса черна коса отгоре, но посивяла отстрани. Мъжът направи няколко големи крачки, застана до баща си и също като него започна да гледа притеснено в земята. Четирима бригадири, които бяха назначени за надзиратели от самите лагеристи, по знак на Червеното лице излязоха напред и застанаха от двете страни на бащата и сина Енчеви. Христо гледаше раздвижването на фигурите из плаца и си помисли, че сцената се разви, сякаш е играна неведнъж. Беше като добре репетирана пиеса, в която актьорите знаят в точно определения момент къде да застанат, как да се държат, кога да говорят, кога да мълчат и кога да действат.

Димитров и четиримата бригадири бяха безупречни в изпълнението на ролите си в тази зловеща постановка. Червеното лице се приближи до Руси и Георги Енчеви, бръкна в джоба на панталона си и поднесе квадратен предмет пред очите на бащата. Христо позна, че малката вещ всъщност е джобно огледалце. Без да мръдне главата си, с периферията на зрението си се опита да установи дали сцената, която се разиграва на плаца, представлява интерес за някого от зрителите-дрипльовци. Всички бяха заболи очи в земята. Стори му се странно, но продължи да гледа пиесата. Не бе сигурен за другите, но за него тя бе премиера.

– Какво виждаш, гражданино Енчев? – Димитров се обърна към нисичкия мъж, докато продължаваше да държи огледалцето пред очите му.

– Виждам лицето си – с пресъхнала уста отговори Енчев.

– Кога за последен път се огледа?

– Сутринта.

– Грешен отговор – Червеното лице бавно отмести очи от Руси Енчев, погледна един от бригадирите, даде му знак с едва забележимо кимване с глава и каза небрежно: – Грешен отговор, гражданино. Сега се оглеждаш за последен път.

Обърна се и бавно тръгна към корпуса на надзирателите. Бригадирите изчакаха Димитров да направи няколко крачки и се нахвърлиха върху ниския, плешив и слаб човек на видима възраст шестдесет години. Трима го удряха с юмруци и ритяха с крака, а четвъртият започна да го налага с дебела дрянова тояга. Разбира се, както се очакваше, синът на Руси Енчев не остана безучастен, той се хвърли върху тялото на баща си и се опита да го покрие така, че да не получи нито един удар. Двете тела се преплетоха, но нямаше как да се предпазят. Жестокият побой като смъртоносна лавина падна върху баща и син Енчеви.

– Оставете го! Спрете! Болен е – тихо успя да извика Георги и после замлъкна.

Христо остана като закован. Останалите лагеристи, гледайки в земята бавно се отправиха към бараките-спални помещения. Христо не можеше да помръдне. Краката му бяха се превърнали в безжизнени камъни. Дали това сковаване щеше да завладее цялото му тяло? Щеше ли да заприлича на другите каменни фигури на дрипльовците, обитаващи този жесток лагер за трудово възпитание? Изведнъж някой го хвана под ръка и го дръпна силно.

– Тръгвай, бе – кресна в ухото му. – Какво ти става, бе? И ти ли искаш да се видиш за последно в огледалцето?

Христо се понесе към дървения хамбар, виждащ му се сега като спасителен остров, воден под ръка от непознатия си избавител. Намери се в дървеното легло и затвори очи, за да избяга от това място. Но нямаше как да избяга, нямаше как да забрави, нямаше как да заспи. Остана буден през цялата нощ.

Духовните измерения на кризата

Костадин Нушев

През 2020 година всички ние се изправихме пред едно ново и безпрецедентно изпитание на глобалната епидемия от новия коронавирус (covid-19) и необходимостта от спазване на редица мерки за физическо дистанциране и социално изолиране.⁴³

Християните възприемат това изпитание по духовен начин и го осмислят в светлината на вярата в Бога и подвижничеството в християнските добродетели. Те подхождат с внимание и трезвост, вслушват се в гласа на своята съвест и следват духовното ръководство на своите пастири като усилват молитвата за своите ближни и общението с Бога в живота на Църквата. Изпитанието на пандемията и необходимостта от предприемане на ограничителни мерки, временно дистанциране и социална изолация, е време на смут и притеснения, на дискомфорт и страхове за живота и здравето, но преди всичко за вярващите християни това е изпитание, което предоставя възможност за усилване на молитвата и за укрепване във вярата и упованието в Бога.

Какви са духовните измерения на кризата?

Кризата, в която се намираме поради пандемията, ще повлияе много сериозно върху духовния живот и ценностите, върху мисленето, поведението и осъзнатите или неосъзнати ценностни основания и нагласи на много хора. По принцип всяка една криза е дълбоко изпитание за човека, за неговия характер и за неговите ценности, а това изпитание може да доведе до различни реакции у различните хора и до различни пътища и възможни последици. Единият път, като изход от кризата, е това сериозно изпитание да се превърне в истинска възможност за „преоценка на ценностите“, както от гледна точка на християнската етика, така и от общочовешка и хуманистична гледна точка. Да възприемем кризата като шанс и възможност да променим това, което сме възприели и осъзнали като фалшиви ценности и стереотипи на поведение и да се обърнем към същинските и дълбоки ценностни основания на човешкото съществуване. Тогава кризата предизвиква промяна на характера, обновление на ценностите и задълбочаване на човешкото общуване. Води до обновление на личния живот, до оздравяване на човешките взаимоотношения и в по-широк план да обновление на обществения живот. А другият път е кризата да предизвика още по-дълбок упадък на

⁴³ Статията се публикува с разрешение. За първи път е публикувана онлайн в сайта *Светодавец* на 8 декември, 2020 г.

ценностите и разпадане на общите основи за човешкото съжителство – раздалечаване и отчуждаване между хората, социална изолация и духовно изолиране, егоцентрично самозатваряне и подкопаване на основите за общуването, съчувствието, споделянето и взаимната подкрепа. Ако кризата доведе до тези негативни последици за личния и обществения живот това ще бъде тотален разпад на обществото, защото инстинктите за оцеляване, страхът от болестта или от смъртта и егоизма ще подкопаят общностния начин на съжителство, ще разрушат солидарността и човечността и ще направят невъзможно да се гради човешка общност върху общи и споделени универсални ценности.

Християнският поглед към кризата

Тази ситуация на криза, и на повсеместна опасност от епидемията, е едно велико изпитание, но и възможност всеки един от нас да се обърне към себе си, да застане пред Бога и да промени това, което е необходимо в себе си, за да постави ново начало в личния си живот и отношенията с ближните. Да се замисли за най-важното в живота, да се освободи от суетното и безсмисленото, от маловажното и незначителното. Да благодари на Бога за всичко, което е получил от Него и да поднови с ново усърдие и духовна трезвост молитвата и общението с Христос и подкрепата за Неговите най-малки братя. Времето на карантина и социална изолация е уникално и благословено от Бога време за нас, ако го възприемаме осъзнато като полезно за нас и нашето спасение, а не като наложено ни принудително от някакви външни за нас светски сили и държавни власти. Като уникално и благословено за нас време на самоизпитание и духовен пост, на самоограничение и въздържание, на усамотение и анахореза – на съзнателни духовни усилия за превъзможване на страховете и суетата, които идват от „света, който в зло лежи“ и на обръщане към Бога с „Дух и Истина“!

Духовните ползи и възможности от кризата

Тази криза, която Бог ни изпраща според Своя премъдър и човеколюбив промисъл за наша полза и за наше спасение, неминуемо ще ни научи да ценим повече общуването с нашите ближни и да се радваме на уникалните моменти на среща и взаимно общуване с другите хора. Тези от нас, които се вглеждат духовно чрез очите на вярата в причините за сегашното изпитание и търсят най-вече целта и смисъла на тази критична ситуация в нашия живот, но подхождат с вяра и упование в Божия промисъл и възприемат всяко обстоятелство като възможност за промяна, духовно обновление, преоценка на ценностите, утвърждаване в пътя на спасението и нравствено възраждане в личния, семейния и обществения живот, ще оценят по нов начин както своя живот, така и общуването с другите хора. Те ще преосмислят значението и възможността да общуват със своите ближни и приятели, ще преосмислят връзките и общуването с колеги и познати, дори и възможността да се общува с далечни и непознати хора, с които се срещаме всеки ден.

Информация за авторите

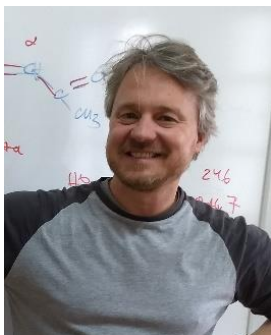
Адв. д-р Виктор Костов е адвокат и правозащитник, главен редактор и издател на *Свобода за всеки*. Доктор по философия в областта на межкултурните науки, (2009), Fuller Graduate Schools, САЩ. В изследователската си дейност специализира по въпросите на свободата на религия и отношенията между църква и държава. Занимава се с проблемите на свободата на съвестта, словото и мястото на християнската вяра в публичния дебат от 1992 г. Редактор-съставител на сборниците *Отношенията църква-държава след падането на комунизма* (2013 г.), *Християнство и политика. Сътрудничество или противопоставяне* (2015), *Християнство и национална сигурност. Посткомунистически, исторически и библейски контекст* (2017). Член на Софийска адвокатска колегия от 1992 г.

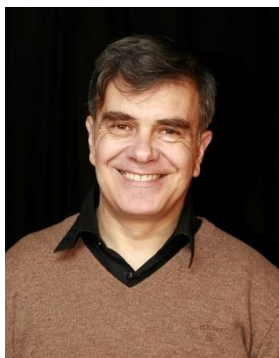
Д-р Валентин Кожухаров е преподавател-богослов и мисионер. Спомага за диалога между православни и неправославни. Преподавал е в православния богословски факултет на Великотърновския университет и в руски православен институт в Москва. Работил в Отдела за религиозно образование и катехизация на Московската Патриаршия. От 2009 г. е лектор на свободна практика и преподавател по християнско образование и мисиология в Института по мисиология за централна и източна Европа в Хайлигенкройц, Австрия и в богословски колежи във Великобритания. Ръководител е на докторанти и член на изпитна комисия по мисиология.

Д-р Атанас Терзийски защитава докторска степен в областта на атмосферната химия в университета Дуисбург-Есен, Германия. С практичен опит в информационни технологии, интернет на нещата, лабораторни и теоретични изследвания на атмосферата. Активно работи по изграждане на национална отворена мрежа за наблюдения на околната среда. Понастоящем е преподавател в Пловдивския университет “Паисий Хилендарски”.

Д-р Николай Кочев е преподавател в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, магистър по математика и доктор по информатика. Занимава се повече от 20 години с научни изследвания в областта на компютърната химия, хемометриката, химична информатика и нано-информатика.

Д-р Велислав Алтънов е роден 1961 г., гр. Мадан, окр. Пловдивски. 1996 г. завършва СУ „Св. Климент Охридски“, с първа специалност Богословие, и втора специалност „Културология“. Магистърската му теза е „Практическата страна на вярата в безсмъртието“ От 1997 г. води лекции по богословски и културологични дисциплини в три протестантски учебни заведения: Библейска академия „Логос“, Български богословски колеж и Библейски институт, обединени през 1999 г. във Висш евангелски богословски институт (ВЕБИ). През 2011 г. защитава докторска дисертация на тема „Религиозното раздвижване сред българите от края на ХХ и началото на ХХІ в.“, НБУ, Департамент „История на културата“, София. Специализира в Санкт Петербург, Руска федерация и Фрибург, Швейцария, 2007 г. и 2011 г. Участва в научни конференции и семинари в България и чужбина, „Ten years later (10 г. по-късно)“, 1999 г., Братислава, Словакия, „Младешта и между религиозния диалог“, 2006-2009 г., „Свобода за всеки“, 2007-2010 г., София и др. Публикува научни статии и студии в богословски и светски списания и сборници. Някои от тях: „Българската православна църква и Руската политика“, сборник „България между Европа и Русия“, 1999, „Митрополит Методий Кусевич и националният въпрос“, сборник от доклади на научна конференция „Наследството на Митрополит Методий Кусевич“, 2000, „Българската нация пред прага на Глобализма“, списание „Разум“, 2004, „Съвременното звучене на музиката в Петдесетните общества – една от причините за техния успех“, сборник Докторантски четения, 2008, „Лъжата – етически анализ“, Годишник на ВЕБИ, 2009 г., „Evangelical Conversion among the Roma in Bulgaria: Between Capsulation and Globalization“, Transitions 2009, Geneve ("Евангелската конверсия сред ромите – между капсулацията и глобализацията", в съавторство) и др. "Rodopes mountains are a Fortress to be conquered", 2015 г. и др. През 2018 г. завършва второ висше образование, НАТФИЗ, с магистратура „Театрално изкуство“ и тема „Модел на невербална комуникация в театъра на пантомимата“.

Явор Петров е протестантски пастор в „Християнски мисионерски център – Видин“. Явор е писател, автор на стихосбирката „Където се пресичат времето и вечността“ (1999 г.) и сборниците с разкази „Някой пред вратата“ (2005 г.) и „Поетът или поредната сексистка свиня“ (2012 г.). През 2019 г. публикува сборника разкази "Марксистки хроники". Обича да ходи на риба.

Костадин Нушев е доцент по Нравствено богословие в Богословския факултет на СУ “Св. Климент Охридски” и доктор по история на философията. Ръководител Катедра „Практическо богословие“, експерт към Културно-просветния отдел на Светия Синод на Българската православна църква – Българска патриаршия. Член на Централната етична комисия по трансплантация към

Министерство на здравеопазването и на Комисията по журналистическа етика на Съюза на българските журналисти. Член на управителния съвет на „Български форум за междурелигиозен диалог и сътрудничество и на научния съвет към Центъра за изследване на религиите на Софийския университет. Член на Съюза на учените в България и на *European Society for Ecumenical Research “Societas Oecumenica”*. Участва в множество международни научни проекти и конференции по въпроси за Религиозното образование и правата на човека, Православието в Европа и християнските корени на демокрацията, проблеми на отношенията между църква и държава, защитата на човешките права и социалната мисия на църквата. Като преподавател по Християнска етика през последните години разработва университетски курсове за социално учение на Православната църква, християнството и биоетичните проблеми и отношенията между църквата и обществените институции. Автор е на 6 книги (монографии и студии), сред които „Християнското учение за справедливостта“ (2008), „Антропологията на св. Максим Исповедник и развитието на православното нравствено богословие“ (2013), „Християнските добродетели вяра, надежда и любов в учението на св. Йоан Златоуст“ (2012), „Религиозните измерения на духовността в християнската философия на Николай Бердяев“ (2008), „Социалната мисия на Българската православна църква“ (2007) и на множество публикации по християнска етика и религиозна философия в научни сборници и периодични издания.

Свобода за всеки е научно-популярно списание, което излиза от 2004 г. и се издава в електронен вид, с два до четири броя на година. От 2020 г. списанието се печата и в ограничен тираж на хартия. Включва изцяло оригинални статии, писани нарочно за изданието, или такива, препубликувани с изрично разрешение.

www.svobodazavseki.com

